ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 26. apríla 2005 *

Vo veci C-494/01,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 20. decembra 2001

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Wainwright a X. Lewis, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Írsku, v zastúpení: D. O'Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci P. Charleton, SC, a A. Collins, BL, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann (spravodajca), C. W. A. Timmermans a A. Rosas, sudcovia J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Malenovský, U. Lõhmus a E. Levits,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. júla 2004,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. septembra 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou sa Komisia Európskych spoločenstiev domáha, aby Súdny dvor určil, že:

— neprijatím všetkých potrebných opatrení na zabezpečenie správneho vykonania ustanovení 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 smernice Rady 75/442/EHS z 15. júla 1975

o odpadoch (Ú. v. ES L 194, s. 39; Mim. vyd. 15/001, s. 23), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 91/156/EHS z 18. marca 1991 (Ú. v. ES L 78, s. 32; Mim. vyd. 15/002, s. 3, ďalej len „smernica"), si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených ustanovení,

— neúplným a nedostatočným odpovedaním na žiadosť o poskytnutie informácii o nakladaní s odpadom vo Fermoy v grófstve Cork, z 20. septembra 1999 si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES.

Právny rámec

2 Článok 4 smernice stanovuje:

„Členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia na zaistenie toho, aby sa odpad zhodnocoval alebo zneškodňoval bez ohrozenia ľudského zdravia a bez použitia postupov či metód, ktoré by mohli poškodiť životné prostredie, najmä:

— bez ohrozovania vody, ovzdušia, pôdy, rastlín a živočíchov,

— bez obťažovania okolia napr. hlukom alebo zápachom,

— bez nepriaznivého ovplyvňovania krajiny alebo miest zvláštneho záujmu.

Členské štáty taktiež prijmú nevyhnutné opatrenia na zákaz svojvoľného opúšťania, nepovoleného ukladania a nekontrolovateľného zneškodňovania odpadu."

3 Podľa článku 5 smernice:

„1. Členské štáty prijmú — tam, kde je to nevyhnutné alebo účelné, v spolupráci s ďalšími členskými štátmi — vhodné opatrenia na vybudovanie jednotnej a primeranej siete zariadení na zneškodňovanie odpadu s využitím najlepšej dostupnej technológie, ktorá nevyžaduje nadmerné náklady. Táto sieť musí Spoločenstvu ako celku umožniť, aby sa stalo sebestačným pri zneškodňovaní odpadu, a členským štátom, aby sa k tomuto cieľu individuálne približovali, s rešpektovaním zemepisných podmienok alebo potreby špecializovaných zariadení pre určité druhy odpadu.

2. Táto sieť musí tiež umožniť, aby sa odpad zneškodňoval v niektorom z najbližších vhodných zariadení, použitím čo najvhodnejších metód a technológií na zaistenie vysokého stupňa ochrany životného prostredia a verejného zdravia."

4 Článok 8 smernice ukladá:

„Členské štáty vykonajú nevyhnutné opatrenia, aby bolo zaistené, že každý držiteľ odpadu:

— s ním zaobchádza prostredníctvom súkromného alebo verejného zariadenia, ktoré sa zaoberá zberom odpadu, alebo podniku, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II A či B,

— zhodnocuje alebo zneškodňuje ho sám v súlade s ustanovením tejto smernice."

5 Článok 9 smernice znie takto:

„1. Na účely vykonávania článkov 4, 5 a 7 každé zariadenie alebo podnik, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II A, musí získať povolenie od príslušného orgánu uvedeného v článku 6.

Toto povolenie musí obsahovať:

— druhy a množstvo odpadu,

— technické požiadavky,

— bezpečnostné opatrenia, ktoré je potrebné vykonať,

— miesto zneškodňovania,

— metódu úpravy.

2. Povolenia sa môžu udeliť na určité obdobie, môžu byť obnoviteľné, môžu byť viazané podmienkami alebo povinnosťami alebo, najmä ak je uvažovaná metóda zneškodňovania z hľadiska ochrany životného prostredia neprijateľná, môžu byť zamietnuté."

6 Článok 10 smernice stanovuje:

„Na účely vykonávania článku 4 musí získať povolenie každé zariadenie alebo podnik, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II B."

7 Podľa článku 12 smernice:

„Zariadenia alebo podniky, ktoré vykonávajú zber alebo prepravu odpadu na obchodnom základe alebo ktoré zariaďujú zneškodňovanie či zhodnocovanie odpadu v mene tretej osoby (obchodníci či sprostredkovatelia), musia príslušné orgány registrovať, pokiaľ nepodliehajú povoľovaciemu konaniu."

8 Článok 13 smernice stanovuje:

„Zariadenia alebo podniky, ktoré vykonávajú činnosti uvedené v článkoch 9 až 12, podrobia príslušné orgány pravidelným inšpekciám."

9 Na základe článku 14 smernice:

„Všetky zariadenia a podniky uvedené v článku 9 a 10, sú povinné:

— viesť záznamy o množstve, povahe a pôvode odpadu, prípadne o ďalšom určení, frekvencii zberu, spôsobe prepravy a metóde úpravy, pokiaľ ide o odpad uvedený v prílohe I a činnosti uvedené v prílohe II A či B,

— tieto informácie na požiadanie poskytovať príslušným orgánom uvedeným v článku 6.

Členské štáty môžu požadovať, aby sa ustanoveniami tohto článku riadili tiež pôvodcovia odpadu."

10 Prílohy II A a II B smernice obsahujú zoznam činností zneškodňovania odpadu (príloha II A) a zoznam činností zhodnocovania odpadu (príloha II B), aké sa v praxi uskutočňujú.

Postup pred začatím súdneho konania

11 Komisia obdržala tri sťažnosti týkajúce sa Írska. Prvá sťažnosť sa vzťahovala na vysypávania stavebného a demolačného odpadu do mokrade nachádzajúcej sa na území mesta Limerick (ďalej len „sťažnosť 1997/4705"). Druhá sa týkala uskladňovania organického odpadu v povodiach Ballard a Fermoy v grófstve Cork

a zneškodňovania týchto odpadov ich rozptýlením súkromným spracovateľom bez povolenia (ďalej len „sťažnosť 1997/4792"). Tretia spočívala v uložení rôzneho odpadu v Pembrokestowne, Whiterock Hill, v grófstve Wexford súkromným spracovateľom bez povolenia (ďalej len „sťažnosť 1997/4847").

12 Komisia 30. októbra 1998 zaslala Írsku výzvu s ohľadom na uvedené sťažnosti. Po nej nasledovalo odôvodnené stanovisko zo 14. júla 1999 týkajúce sa iba sťažností 1997/4705 a 1997/4792, ktorým sa tomuto členskému štátu vytýkalo porušenie článku 4 druhého odseku a článkov 9 a 10 smernice. Tento členský štát bol vyzvaný, aby prijal požadované opatrenia na dosiahnutie súladu s uvedeným stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

13 Vo svojich odpovediach zo 7. októbra a z 23. novembra 1999 Írsko poprelo všetky porušenia, pokiaľ išlo o obe sťažnosti uvedené v predchádzajúcom bode.

14 Komisia okrem toho obdržala päť ďalších sťažností týkajúcich sa Írska. Prvá z nich poukazovala na nepovolené využívanie obecnej skládky odpadu v Powerstown, v grófstve Carlow (ďalej len „sťažnosť 1999/4351") od roku 1975. Druhá sa týkala vysypávania odpadu (sutiny) a nepovoleného prevádzkovania súkromného zariadenia na spracovanie odpadu v zóne so zeleňou na polostrove Poolbeg v Dubline (ďalej len „sťažnosť 1999/4801"). Tretia sa vzťahovala na nepovolené využívanie dvoch obecných skládok odpadu v grófstve Waterford, jednej od roku 1939 nachádzajúcej sa v Tramore a druhej od roku 1970 nachádzajúcej sa v Kilbarry, ktoré ležali blízko seba a zasahovali do chránených zón (ďalej len „sťažnosť 1999/5008"). Štvrtá sa týkala prevádzkovania zariadení na spracovanie odpadu súkromným podnikateľom,

ktorý na túto činnosť nemal povolenie, v bývalom kameňolome v Lea Road a v Ballymorrise, Portarlingtone, v grófstve Laois od 80. rokov (ďalej len „sťažnosť 1999/5112"). Pokiaľ ide o piatu sťažnosť, v nej išlo o nepovolené využívanie obecnej skládky odpadu v Drumnaboden, v grófstve Donegal (ďalej len „sťažnosť 2000/4408").

15 Komisia 25. októbra 2000 zaslala Írsku výzvu vychádzajúc z uvedených sťažností a informácií získaných v rámci ich prešetrovania.

16 Komisia okrem toho obdržala štyri ďalšie sťažnosti proti Írsku. Prvá sa vzťahovala na nepovolené prevádzkovanie súkromného zariadenia na ukladanie a spracovanie odpadu v Cullinagh, Fermoy, v grófstve Cork (ďalej len „sťažnosť 1999/4478"). Druhá sa týkala vysýpania demolačného a stavebného odpadu súkromným spracovateľom odpadu od roku 1990 v pobrežnej oblasti v Carlingford Lough, Greenore, v grófstve Louth (ďalej len „sťažnosť 2000/4145"). V tretej išlo o všeobecný zber odpadu súkromnými podnikateľskými subjektami bez povolenia alebo registrácie, ktoré nepodliehali inšpekcii, v Bray, v grófstve Wicklow (ďalej len „sťažnosť 2000/4157"). Pokiaľ ide o štvrtú sťažnosť, táto sa týkala ukladania rôzneho odpadu, najmä demolačného a stavebného, do štyroch mokradí v grófstve Waterford, v Ballynattine, v Pickardstowne, v Ballygunner Bog a v Castletowne (ďalej len „sťažnosť 2000/4633").

17 Komisia 17. apríla 2001 zaslala Írsku novú výzvu týkajúcu sa týchto posledných štyroch sťažností a pripomínajúcu aj výzvu z 25. októbra 2000.

18 Keďže Komisia okrem toho nedostala žiadnu odpoveď na svoju žiadosť o poskytnutie informácií z 20. septembra 1999 týkajúcu sa sťažnosti 1999/4478, zaslala 28. apríla 2000 tomuto členskému štátu výzvu, v ktorej namietala porušenie článku 10 ES.

19 Dňa 26. júla 2001 Komisia zaslala Írsku odôvodnené stanovisko opierajúce sa o prešetrenie uvedených dvanástich sťažností, odvolávajúc sa na výzvy z 30. októbra 1998, 28. apríla 2000, 25. októbra 2000 a 17. apríla 2001, ako aj na odôvodnené stanovisko zo 14. júla 1999. Komisia vytýkala tomuto členskému štátu nesplnenie jeho povinností neprijatím všetkých potrebných opatrení na zabezpečenie správneho vykonania ustanovení článkov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 smernice, ako aj opatrení vyplývajúcich z článku 10 ES, a vyzvala ho prijať všetky požadované opatrenia na zosúladenie s uvedeným stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

20 Komisia v ňom upresnila, že nielen uvedené žaloby predstavujú prípady nedodržania smernice, ale že si vyhradzuje najmä právo poukázať na iné príklady s cieľom dokreslenia všeobecného nesplnenia povinností pri preberaní ustanovení smernice, ktoré vytýka írskym orgánom.

21 Keďže Komisia dospela k názoru, že Írsko nevykonalo nápravu podľa odôvodnených stanovísk zo 14. júla 1999 a 26. júla 2001, podala túto žalobu.

O žalobe

O porušeniach smernice

O predmete žaloby, o dátume, ku ktorému treba posudzovať prípadnú existenciu vytýkaného nesplnenia povinnosti a o prípustnosti určitých výhrad uvádzaných Komisiou

22 V prvom rade Komisia uvádza, že v dôsledku konania o nesplnenie povinnosti vedeného proti Írsku a následného prijatia Waste Management Act 1996 (zákona

z roku 1996 týkajúceho sa nakladania s odpadmi, ďalej len „zákon z roku 1996"), ako aj jeho vykonávacích predpisov, zákona, ktorý najmä podriadil činnosti týkajúce sa odpadov vykonávané miestnymi úradmi (ďalej len „komunálny odpad") pod systém povolení vydávaných Environmental Protection Agency (Úradom ochrany životného prostredia, ďalej len „EPA"), sa právny rámec nakladania s odpadmi v tomto členskom štáte podstatne zlepšil. S výnimkou neprebratia článku 12 smernice toto konanie sa týka hlavne určenia, že írske orgány si neplnia povinnosti dosiahnuť výsledok, ktoré im vyplývajú zo skutočnosti, že nezabezpečujú konkrétne vykonanie ustanovení tejto smernice.

23 V tejto súvislosti Komisia okrem toho upresňuje, že cieľom žaloby je dosiahnutie určenia nesplnenia povinnosti nielen z dôvodu nedostatkov vytýkaných v špecifických situáciách uvedených v dvanástich sťažnostiach opísaných v bodoch 11, 14 a 16 tohto rozsudku, ale v podstate predovšetkým aj z dôvodu nedostatkov všeobecného a pretrvávajúceho charakteru sprevádzajúcich konkrétne vykonanie smernice v Írsku, ktoré sú zdokumentované osobitnými situáciami uvádzanými v týchto sťažnostiach. Ide o zabezpečenie plného uznania a zavedenia plynulého reťazca zodpovednosti v tomto členskom štáte, ktorý smernica stanovuje, pokiaľ ide o odpad, pričom požaduje, aby sa ho jeho držiteľ zbavil prostredníctvom určených zariadení, aby zariadenia zbierajúce alebo spracovávajúce tento odpad podliehali režimu povoľovania alebo registrácie, ako aj inšpekcii, a aby bolo zakázané svojvoľné opúšťanie, nepovolené ukladanie a nekontrolovateľné zneškodňovanie odpadu.

24 Podľa Komisie, skutočnosť, že žaloba sleduje odhalenie systematicky nedostatočnej správnej praxe, má za následok, že Komisia je oprávnená predložiť nové dôkazy na preukázanie existencie a pretrvávanie uvedenej praxe. Rovnako skutočnosť, že v určitých konkrétnych prípadoch, ako uvádza Komisia, povolenie bolo napokon vydané, alebo určité opatrenia boli splnené pred uplynutím lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, nemá rozhodujúci dopad na určenie nesplnenia povinnosti spojeného s existenciou takejto praxe.

25 Pokiaľ ide o írsku vládu, táto sa domnieva, že dvanásť sťažností, na ktoré sa odvoláva Komisia vo svojom odôvodnenom stanovisku, má ohraničovať predmet sporu. Jednak, iné skutočnosti alebo sťažnosti, ktoré neboli oznámené Írsku počas postupu pred začatím súdneho konania, nemôžu byť uvádzané na podporu žaloby a, jednak, Komisia nie je oprávnená z prešetrovania jednotlivých sťažností vyvodzovať všeobecné závery predpokladaním údajných systematických nedostatkov na strane tohto členského štátu.

26 Existencia prípadného nesplnenia povinnosti by mala byť okrem toho posudzovaná vo vzťahu k situácii, aká bola v deň uplynutia dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z 26. júla 2001.

27 Z týchto rôznych aspektov treba po prvé uviesť, pokiaľ ide o predmet tohto sporu, že bez toho, aby tým bola dotknutá dokazovacia povinnosť Komisie v prvom, ako aj v druhom prípade, Komisii *a priori* nič nebráni súčasne požadovať určenie nesplnenia povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice na základe postoja, ktorý zaujali orgány členského štátu v súvislosti s konkrétnymi situáciami označenými osobitným spôsobom, a určenie nesplnenia povinností vyplývajúcich z uvedených ustanovení z dôvodu všeobecnej praxe týchto orgánov, ktorá odporuje týmto ustanoveniam, ktorú uvedené špecifické situácie v prípade potreby dokresľujú.

28 Pripúšťa sa teda, že správna prax môže byť predmetom žaloby o nesplnenie povinnosti, ak vykazuje určitý stupeň ustálenosti a všeobecnosti (pozri najmä rozsudok z 29. apríla 2004, Komisia/Nemecko, C-387/99, Zb. s. I-3751, bod 42, a tam citovanú judikatúru).

29 Po druhé, ako to vyplýva z ustálenej judikatúry, nesplnenie povinnosti sa musí posudzovať v závislosti od situácie v členskom štáte, aká bola na konci lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku (pozri najmä rozsudok z 12. júna 2003, Komisia/Španielsko, C-446/01, Zb. s. I-6053, bod 15).

30 V danom prípade, hoci sa Írsku vytýkalo, že neprijalo opatrenia na dosiahnutie súladu s odôvodnenými stanoviskami zo 14. júla 1999 a z 26. júla 2001 v lehotách, ktoré boli nimi stanovené, Komisia v odpovedi na písomnú otázku Súdneho dvora uviedla, že druhé z týchto stanovísk bolo určené na to, aby ustálilo a zhrnulo všetky skutočnosti a tvrdenia, ktoré si už predtým účastníci konania vymenili, a v dôsledku toho nahradilo prvé stanovisko.

31 Za týchto podmienok nesplnenie povinností uvádzaných Komisiou musí byť posudzované vzhľadom na situáciu, aká bola na konci dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z 26. júla 2001 (ďalej len „odôvodnené stanovisko z roku 2001").

32 Z toho celkom iste vyplýva, že Súdny dvor nemôže určiť, že si Írsko nesplnilo svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smernice, pokiaľ ide o danú konkrétnu situáciu, ak je preukázané, že ku dňu uplynutia uvedenej lehoty boli odstránené nedostatky vytýkané Komisiou. Naproti tomu, ako táto právom uvádza, v rozsahu, v akom žaloba sleduje určenie tiež všeobecného nesplnenia povinností zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov, okolnosť, že nedostatky uvádzané v takom alebo inom osobitnom prípade boli odstránené, nemá nevyhnutne za následok, že všeobecný a stály postoj týchto orgánov, ktorý môže byť v prípade potreby potvrdený týmito špecifickými nedostatkami, sa skončil.

33 Po tretie treba pripomenúť, že v rámci konania o nesplnenie povinnosti je cieľom štádia pred začatím súdneho konania dať dotknutému členskému štátu príležitosť, jednak, aby sa prispôsobil svojim povinnostiam vyplývajúcim z práva Spoločenstva, jednak, aby účelne uviedol svoje dôvody obrany proti výhradám Komisie (pozri najmä rozsudok z 24. júna 2004, Komisia/Holandsko, C-350/02, Zb. s. I-6213, bod 18, a tam citovanú judikatúru).

34 Zachovávanie tohto postupu vytvára základnú záruku stanovenú Zmluvou ES nielen pre ochranu práv dotknutého členského štátu, ale tiež pre zabezpečenie toho, že cieľom prípadného postupu pred začatím súdneho konania bude jasne definovaný spor (pozri najmä už citovaný rozsudok Komisia/Holandsko, bod 19, a tam citovanú judikatúru).

35 Predmet žaloby podanej na základe článku 226 ES je tak vymedzený postupom pred začatím súdneho konania stanoveným týmto ustanovením. Odôvodnené stanovisko a žaloba musia byť založené na rovnakých dôvodoch, keďže Súdny dvor nemôže preskúmavať výhradu, ktorá nebola uvedená v odôvodnenom stanovisku, ktoré musí obsahovať podrobný a koherentný výklad dôvodov, ktoré Komisiu priviedli k presvedčeniu, že dotknutý členský štát si nesplnil jednu zo svojich povinností vyplývajúcich mu zo Zmluvy (pozri najmä už citovaný rozsudok Komisia/Holandsko, bod 20, a tam citovanú judikatúru).

36 Z toho jednoznačne vyplýva, že Komisia sa nemôže domáhať určenia špecifického nesplnenia povinností Írskom, ktoré mu vyplývajú zo smernice, týkajúceho sa osobitnej reálnej situácie, ktorá nebola uvedená v rámci postupu pred začatím súdneho konania. Takáto osobitná výhrada teda musí byť uvedená v štádiu pred začatím súdneho konania, aby dotknutý členský štát mal možnosť napraviť vytýkanú konkrétnu situáciu, alebo mohol v tomto ohľade účinne uplatniť svoje dôvody obrany, ktoré môže potom Komisiu priviesť k tomu, že upustí od uvedenej výhrady a/alebo ktoré môže prispieť k presnému vymedzeniu predmetu sporu, o ktorom bude potom Súdny dvor rozhodovať.

37 Naproti tomu, v rozsahu, v akom žaloba uvádza všeobecné nesplnenie povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice týkajúce sa najmä systematického a nemenného prístupu írskych orgánov, ktorý spočíva v tolerovaní situácií nezlučiteľných s touto smernicou, predloženie dodatočných skutočností v štádiu súdneho konania pred Súdnym dvorom s cieľom podporiť všeobecnosť a ustálenosť takto vytýkaného nesplnenia povinnosti nemôže byť v zásade vylúčené.

38 Treba pripomenúť, že Komisia môže upresniť svoje počiatočné výhrady uvádzané v jej návrhu, avšak pod podmienkou, že tým nedôjde k zmene predmetu konania. Komisia tak uvádzaním nových skutočností slúžiacich na objasnenie jej výhrad uvedených v odôvodnenom stanovisku, ktoré sa týkajú všeobecného nesplnenia povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice, nemení predmet konania (pozri analogicky rozsudok z 12. októbra 2004, Komisia/Grécko, C-328/02, neuverejnený v Zbierke, body 32 a 36).

39 Za daných okolností, na rozdiel od toho, čo tvrdí írska vláda, skutočnosti týkajúce sa hromadného nezákonného vysypávania odpadu, často aj nebezpečného, v grófstve Wicklow, hoci tieto neboli uvádzané počas postupu pred začatím súdneho konania, a o ktorých sa Komisia dozvedela po vydaní uvedeného odôvodneného stanoviska, mohli byť Komisiou následne platne uvedené na podporu jej návrhu s cieľom objasniť všeobecné nesplnenie povinnosti, ktoré uplatňuje v konaní.

O dôkaznom bremene

40 V rámci svojej obrany írska vláda vzniesla početné výhrady týkajúce sa dôkazného bremena. Spochybnila tak najmä skutkovú podstatu rozhodujúcich skutočností uvádzaných Komisiou po skončení prešetrenia dvanástich sťažností, ktoré jej boli predložené. Táto vláda rovnako uviedla, že Komisia nie je oprávnená z preskúmania jednotlivých sťažností vyvodzovať všeobecné závery predpokladaním údajného systematického neplnenia povinností zo strany Írska.

41 V tomto ohľade treba pripomenúť, že v rámci konania o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES prislúcha Komisii povinnosť preukázať existenciu uplatňovaného nesplnenia povinnosti. Komisia musí predložiť Súdnemu dvoru potrebné dôkazy, aby mohol sám potvrdiť existenciu tohto nesplnenia povinnosti, bez toho aby sa

mohol oprieť o akýkoľvek predpoklad (pozri najmä rozsudky z 25. mája 1982, Komisia/Holandsko, 96/81, Zb. s. 1791, bod 6, a z 12. septembra 2000, Komisia/Holandsko, C-408/97, Zb. s. I-6417, bod 15).

42 Členské štáty však majú podľa článku 10 ES uľahčovať Komisii splnenie jej úlohy, ktorá spočíva podľa článku 211 ES najmä v zabezpečovaní uplatňovania ustanovení Zmluvy a ustanovení prijatými v súlade s ňou inštitúciami Spoločenstva (už citované rozsudky z 25. mája 1982, Komisia/Holandsko, bod 7, a z 12. septembra 2000, Komisia/Holandsko, bod 16).

43 V tomto ohľade treba brať do úvahy skutočnosť, že, pokiaľ ide o overenie toho, či sa vnútroštátna právna úprava určená na zabezpečenie účinného vykonania smernice v praxi správne uplatňuje, Komisia, ktorá nedisponuje vhodnými právomocami na šetrenie v tejto oblasti, ako to uviedol aj generálny advokát v bode 53 svojich návrhov, je v značnej miere odkázaná na dôkazy poskytnuté prípadnými sťažovateľmi, ako aj dotknutým členským štátom (pozri analogicky už citovaný rozsudok z 12. septembra 2000, Komisia/Holandsko, bod 17).

44 Z toho najmä vyplýva, že keď Komisia poskytla dostatok dôkazov preukazujúcich určité skutočnosti vzťahujúce sa na územie žalovaného členského štátu, je na tomto členskom štáte, aby podstatným spôsobom a detailne namietal takto predložené údaje a následky, ktoré z toho plynú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 1999, Komisia/Taliansko, nazývaný „San Rocco", C-365/97, Zb. s. I-7773, body 84 a 86).

45 Za takýchto okolností je teda na vnútroštátnych orgánoch, aby v prvom rade v duchu lojálnej spolupráce prikročili k potrebnému prevereniu na mieste, v súlade s povinnosťou každého členského štátu spomenutou v bode 42 tohto rozsudku uľahčiť plnenie všeobecnej úlohy Komisie (už citovaný rozsudok San Rocco, bod 85).

46 Tak je tomu aj vtedy, keď sa Komisia odvoláva na detailné sťažnosti odhaľujúce opakované nesplnenie povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice, pričom je na dotknutom členskom štáte, aby konkrétne namietal skutočnosti uvádzané v týchto sťažnostiach (pozri analogicky rozsudok z 22. septembra 1988, Komisia/Grécko, 272/86, Zb. s. 4875, bod 19).

47 Rovnako, keď Komisia poskytla dostatok dôkazov preukazujúcich, že orgány členského štátu opakovane a trvalo používali prax, ktorá je v rozpore s ustanoveniami určitej smernice, prislúcha tomuto členskému štátu povinnosť podrobne a zásadným spôsobom namietať takto uvedené údaje a z toho plynúce následky (pozri analogicky už citované rozsudky z 22. septembra 1988, Komisia/Grécko, bod 21, a San Rocco, body 84 a 86).

O skutkových okolnostiach týkajúcich sa sťažností skúmaných Komisiou

48 Ako vyplýva z bodov 11 až 21 tohto rozsudku, Komisia zakladá svoju žalobu najmä na postoji, ktorý zaujali írske orgány v rôznych konkrétnych situáciách skúmaných v dôsledku dvanástich sťažností podaných jednotlivcami. Keďže Írsko namieta skutkové okolnosti, o ktoré sa Komisia má v úmysle opierať, treba preveriť, či tieto sú dostatočne právne preukázané.

— Vysypávanie odpadu v meste Limerick (sťažnosť 1997/4705)

49 Komisia tvrdí, že roku 1997 Limerick Corporation, miestny orgán poverený uplatňovaním právnej úpravy týkajúcej sa odpadov, toleroval vysypávanie stavebného a demolačného odpadu do mokrade v Limerick. Okrem toho uvádza, že EPA

potvrdila v liste z 23. januára 1998, že takéto vysypávanie predstavuje činnosť zhodnocovania nepodliehajúcu povoleniu. Uvedený odpad navyše nebol celkom odprataný, zatiaľ čo vysypávanie pokračovalo v tejto oblasti a v iných mokradiach nachádzajúcich sa v blízkosti.

50 V tejto súvislosti sa Komisia opiera o sťažnosť 1997/4705. Okrem toho predložila fotografické snímky pochádzajúce od sťažovateľa, ktoré zobrazujú haldy sutiny uprostred močiarnej vegetácie, novinové články potvrdzujúce, že prípady nepovoleného vysypávania odpadu do mokradí v Limerick boli všeobecne verejne známe, ako aj fotografie z roku 2002 pochádzajúce od sťažovateľov, ktoré potvrdzovali prítomnosť stavebného a demolačného odpadu v uvedených mokradiach.

51 Írska vláda odpovedá, že podľa Limerick Corporation bol iba obsah troch nákladných vozidiel omylom vysypaný v priebehu októbra 1997 v oblasti uvedenej v sťažnosti 1997/4705 a že tento odpad bol odstránený v priebehu niekoľkých hodín po jeho vysypaní. Vytýkané skutočnosti nie sú preukázané, najmä nie ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001. Pokiaľ ide o najnovšie prípady vysypávania odpadu v oblasti uvádzanej v tejto sťažnosti, uvedená vláda tvrdí, že toto dosahovalo len malú úroveň a zaistí, že odpad bude urýchlene odvezený. Iné vysypávania uvádzané Komisiou nespadajú do rámca tohto konania a došlo k nim pri zasypávaní a pozemných úpravách. Okrem toho, pokiaľ ide o plán zasypávania v súvislosti s budovaním športovej infraštruktúry, stanovisko EPA bolo v súlade s írskou právnou úpravou, podľa ktorej sa až do 20. mája 1998 nevyžadovalo povolenie v prípade zhodnocovania odpadu.

52 Za daných okolností sa Súdny dvor domnieva, že vzhľadom na podrobnosť sťažnosti 1997/4705 a na skutočnosti uvádzané Komisiou, sa írska vláda, ako to vyplýva z bodov 42 až 47 tohto rozsudku, nemôže ohradzovať inak nepodloženými

tvrdeniami Limerick Corporation, ani sa obmedziť na tvrdenie, že vytýkané skutočnosti nie sú preukázané, alebo že k vysypávaniu inkriminovaného odpadu došlo v rámci vedenej politiky zhodnocovania alebo budovania infraštruktúry bez toho, aby podrobne a zásadným spôsobom namietala údaje takto predkladané Komisiou a posilnila svoje vlastné tvrdenia konkrétnymi dôkazmi.

53 V rozpore s tým, čo naznačuje írska vláda, súhrn podkladov predkladaných Komisiou je náležitý pre podloženie jej výhrady týkajúcej sa pretrvávajúceho tolerovania zo strany miestnych orgánov nepovoleného vysypávania odpadu v mokradiach nachádzajúcich sa v Limerick.

54 S ohľadom na už uvedené, Súdny dvor určuje, že z podkladov uvedených v bode 50 tohto rozsudku z právneho hľadiska dostatočne jasne vyplýva, že roku 1997 príslušný miestny orgán toleroval nepovolené vysypávania stavebného a demolačného odpadu v mokradi v Limerick, že toto vysypávanie v danej oblasti pokračovalo, najmä v priebehu tohto konania a že došlo k inému vysypávaniu v ďalších dvoch mokradiach nachádzajúcich sa v blízkosti. Rovnako je preukázané, že EPA listom z 23. januára 1998 adresovaným Limerick Corporation potvrdila, že podľa írskej právnej úpravy účinnej v tom čase takéto vysypávanie nepodliehalo povoleniu, ak k nemu došlo s cieľom zhodnocovať.

55 Skutočnosť, že predmetné mokrade majú osobitný ekologický význam, írska vláda nepopierala a dostatočne to vyplýva zo spisu, najmä z okolnosti, že sa uvažovalo o zaradení jednej z nich medzi osobitné chránené územia podľa smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102). Okrem toho, z fotografií a novinových článkov predložených Komisiou, ako aj z listu Department of Arts, Heritage, Gaeltacht and the Islands z 8. decembra 1997, vyplýva, že dotknuté mokrade boli silne poškodené.

— Nepovolené činnosti ukladania do povrchových nádrží a rozptýlenia odpadu v Ballard, Fermoy, v grófstve Cork (sťažnosť 1997/4792)

56 Komisia tvrdí, že rada grófstva Cork, príslušný orgán z hľadiska nakladania s odpadmi, tolerovala od roku 1990, že súkromný podnikateľ bez povolenia ukladá vo veľkom rozsahu organický odpad do povrchových nádrží nachádzajúcich sa v Ballard a tento odpad zneškodňuje jeho rozptylom bez toho, aby týmto činnostiam zamedzila a ich postihovala. Navyše predmetné povrchové nádrže boli zriadené bez požadovaného stavebného povolenia, ktoré bolo vydané až roku 1998, aby sa tak uľahčilo pokračovaniu uvedených činností.

57 Vo svojom vyjadrení odporcu írska vláda uznáva, že činnosti ukladania a rozptyľovania vykonávané dotknutým podnikateľom si vyžadovali vydanie povolenia. Domnieva sa však, že rada grófstva Cork zaujala vhodný postoj. Tento orgán mal v apríli 1992 určiť, že sa vytýkané činnosti ukončujú. Keďže tieto sa znova začali, uvedený orgán mal v priebehu roka 1996 prijať opatrenia na zamedzenie nového ukladania odpadu do predmetných povrchových nádrží. Keďže sa však počas inšpekcie vykonanej v priebehu augusta 2001 zistilo, že ukladanie do povrchových nádrží pokračuje, rada grófstva Cork podala návrh na začatie súdneho konania, ktoré bolo ukončené v marci 2002 uložením pokuty 1 800 eur tomuto podnikateľovi nerešpektujúcemu opatrenia rady. Nelegálne ukladanie odpadu malo byť následne ukončené a navezený odpad odstránený.

58 Vo svojej replike Komisia tvrdí, že predmetné činnosti nikdy neprestali. S týmto cieľom predložila rôznu korešpondenciu, v rámci toho aj takú, ktorá pochádzala dokonca od rady grófstva Cork, z ktorej vyplýva, že v Ballard sa odpad ukladal prinajmenšom do júna 2002. Navyše, zodpovednému podnikateľovi bola uložená len jedna sankcia pre nepodanie informácií uvedenej rade.

59 Írska vláda, bez toho, aby poprela toto posledné tvrdenie Komisie, vo svojej duplike doručenej do kancelárie Súdneho dvora 10. januára 2003 uvádza, že rada grófstva Cork skúma možnosť žalovať predmetného podnikateľa. Odpratanie odpadu, ktorý sa nachádza v dotknutej lokalite, prebehne v blízkej budúcnosti.

60 So zreteľom na už uvedené Súdny dvor považuje za dostatočne právne preukázané, že nepovolené ukladanie do povrchových nádrží a rozptyl odpadu v Ballard, v grófstve Cork, zo strany súkromného podnikateľa pokračovali v období medzi rokom 1990 a prinajmenšom júnom 2002 bez toho, aby príslušné orgány prijali vhodné opatrenia na ukončenie týchto činností a bez toho, aby tieto opatrenia viedli k uloženiu sankcií. Okrem toho, nebolo popreté, že povrchové nádrže nevyhnutné pre tieto činnosti boli na danom mieste ponechané, hoci pre ich zriadenie nebolo vydané požadované stavebné povolenie, a že príslušné orgány roku 1998 vydali takéto povolenie, ktoré povolilo zachovanie takýchto povrchových nádrží.

— Nepovolené činnosti ukladania odpadu v Pembrokestowne, Whiterock Hill, v grófstve Wexford (sťažnosť 1997/4847)

61 Komisia tvrdí, že súkromný spracovateľ odpadu vykonával v období rokov 1995 — 2001 činnosti ukladania odpadu v lokalite nachádzajúcej sa v Pembrokestowne, napriek trom rozhodnutiam District Court z rokov 1996 a 1997 ukladajúcim mu z tohto dôvodu postupne pokuty vo výške 100 IEP a potom dvakrát po 400 IEP, čo svedčí o neprimeranosti uložených sankcií. Tieto činnosti mali navyše vystaviť obyvateľstvo v susedstve značne škodlivému vplyvu, o čom bola rada grófstva Wexford informovaná, ako to vyplýva najmä zo znenia jej rozhodnutia z 23. februára 1996 zamietajúceho žiadosť o vydanie stavebného povolenia v dotknutej lokalite, rozhodnutia, ktoré predložila Komisia.

62 Podľa írskej vlády, takéto pokuty boli v súlade s ustanoveniami European Communities (Waste) Regulations (1979) účinnými v čase vytýkaných skutkových okolností, ktoré stanovovali, že v rámci celkového postihu môžu byť uložené pokuty do výšky maximálne 600 IEP a/alebo odňatie slobody v trvaní najviac šesť mesiacov. Vzhľadom na prerušovaný charakter uvedených činností rada grófstva Wexford rozhodla, že nie je potrebné získať proti tomuto účastníkovi príkaz na zamedzenie týchto činností. Tieto činnosti boli totiž predmetom povoľovacieho rozhodnutia z 24. januára 2001, ktoré predložila uvedená vláda.

63 Za daných okolností Súdny dvor určuje, že zo skutočností uvedených v spise po právnej stránke dostatočne jasne vyplýva, že činnosti ukladania odpadu na súkromnom pozemku nachádzajúcom sa v Pembrokestowne boli vykonávané za škodlivých podmienok pre obyvateľov v susedstve počas obdobia od roku 1995 do januára 2001 bez akéhokoľvek povolenia bez toho, aby príslušné orgány prijali vhodné opatrenia na ukončenie týchto činností a bez toho, aby tieto činnosti boli predmetom dostatočne účinných sankcií s odradzujúcim účinkom. Rovnako bolo preukázané, že povolenie podľa zákona z roku 1996 udelil EPA osobe obhospodarujúcej tento pozemok 24. januára 2001.

— Nepovolené prevádzkovanie obecnej skládky odpadu v Powerstown, v grófstve Carlow (sťažnosť 1999/4351)

64 Komisia vo svojom návrhu tvrdí, že obecná skládka odpadu v Powerstown, v grófstve Carlow, je bez povolenia v prevádzke od roku 1975 a že, hoci žiadosť o vydanie povolenia podľa zákona z roku 1996 bola podaná 27. februára 1998, žiadne rozhodnutie nebolo k 23. februáru 2000 vydané, pričom zariadenie pokračuje v činnosti od podania žiadosti.

65 Bez namietania týchto tvrdení írska vláda predložila povoľovacie rozhodnutie týkajúce sa uvedenej skládky, ktoré bolo vydané EPA 24. marca 2000.

— Nepovolené prevádzkovanie zariadenia na ukladanie a spracovanie odpadu v Cullinagh, Fermoy, v grófstve Cork (sťažnosť 1999/4478)

66 Komisia tvrdí, že rada grófstva Cork od roku 1991 tolerovala, že súkromný podnikateľ bez povolenia prevádzkuje zariadenie na ukladanie a spracovanie odpadu na pozemku nachádzajúcom sa v Cullinagh, v oblasti s podzemnými vodami, bez zabezpečenia zastavenia týchto činností a ich sankcionovania, napriek opakovanému zamietaniu žiadostí o vydanie stavebného povolenia, ktoré podával tento podnikateľ v období rokov 1991 – 1994.

67 Írska vláda potvrdzuje, že v apríli 2002 bolo vydané rozhodnutie povoľujúce vykonanie činností zhodnocovania 6 500 ton odpadu ročne uvedeným zariadením. Toto rozhodnutie však nebolo predložené. Podľa uvedenej vlády žiadna kontaminácia podzemných vôd dotknutým zariadením nebola preukázaná a povoľujúce rozhodnutie vyžaduje vykonanie dohľadu a vyhodnotenie kvality týchto vôd. Pokiaľ ide o stavebné povolenia, tieto boli vydané radou grófstva Cork a potom zrušené odvolacím orgánom.

68 Za týchto okolností, Súdny dvor považuje po právnej stránke za dostatočne preukázané, že nepovolené prevádzkovanie zariadenia na ukladanie a spracovanie odpadu pokračovalo prinajmenšom v období od roku 1991 do apríla 2002 v oblasti, kde riziko kontaminácie podzemných vôd nemožno vylúčiť bez toho, aby príslušné orgány prijali vhodné opatrenia na ukončenie tohto prevádzkovania a bez toho, aby

toto bolo sankcionované. Ako to vyplýva z predchádzajúceho bodu tohto rozsudku, írska vláda inak pripúšťa, že uvedené orgány vydali stavebné povolenia na tieto zariadenia v čase, keď tieto nemali povolenie podľa smernice.

— Vysypávanie odpadu a nepovolené prevádzkovanie zariadenia na spracovanie odpadu na polostrove Poolbeg v Dubline (sťažnosť 1999/4801)

69 Komisia jednak tvrdí, že príslušné orgány mesta Dublin od roku 1997 tolerovali vysypávanie stavebného a demolačného odpadu v zóne so zeleňou na polostrove Poolbeg bez toho, aby zabezpečili prerušenie a sankcionovanie tohto vysypávania a odvezenie predmetného odpadu. Ďalej tvrdí, že uvedené orgány mali tolerovať prevádzkovanie bez povolenia dvoch zariadení na spracovanie kovového odpadu na uvedenom polostrove bez toho, aby zabezpečili prerušenie a sankcionovanie takéhoto prevádzkovania vedúce až k tomu, že dotknuté zariadenia získali finančnú podporu Spoločenstva.

70 Pokiaľ ide o dve vyššie uvedené zariadenia, írska vláda uviedla v listoch z 12. decembra 2000 a 26. júna 2001 v reakcii na žiadosti o poskytnutie informácií, ktoré jej zaslala Komisia, že v nadväznosti na žiadosti o vydanie povolenia podané 23. septembra 1998 a 15. októbra 1998 boli tieto predmetom povoľovacích rozhodnutí z 3. augusta 2000 a 1. marca 2001. Pokiaľ ide o pomoc zo strany Spoločenstva, uvedená vláda tvrdí vo svojom vyjadrení odporcu, že táto bola udelená omylom.

71 Okrem toho, írska vláda tvrdí, že v minulosti išlo len o jediný prípad divokej skládky odpadu a že toto miesto bolo uvedené do pôvodného stavu pred uplynutím lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001, pričom neexistujú žiadne stopy po zásahu do životného prostredia na tomto mieste. Keďže pôvodcovia založenia tejto skládky neboli zistení, nemohli byť ani realizované sankcie.

72 Vo svojej replike Komisia tvrdí, že z podrobných informácií od sťažovateľov, keďže títo mali pravidelný kontakt s Dublin Port Company, ktorá má na starosti polostrov Poolbeg, a s Dublin Corporation, ktorá je zodpovedným orgánom z hľadiska nakladania s odpadom, ako aj z fotografií, ktoré predložila, vyplýva, že vysypávanie odpadu pokračovalo až do začiatku roku 2000 a že dotknutá lokalita bola skutočne uvedená do pôvodného stavu iba na konci toho istého roku.

73 Vo svojej duplike írska vláda popiera tieto tvrdenia Komisie a má za to, že fotografie predložené Komisiou nie sú postačujúce na ich podporu.

74 Súdny dvor jednak určuje, že írska vláda svojimi listami z 12. decembra 2000 a 26. júna 2001 uznala početné vysypávanie sutiny v predmetnej oblasti v minulosti a uviedla, že táto sutina bola zarovnávaná, aby tak poslúžila ako základový materiál pre plošinu určenú na montáž kanalizácie. Okrem toho, tvrdenia sťažovateľov a fotografie predložené Komisiou sú dostatočne presné a podrobné na to, aby sa uvedená vláda nemohla, ako sa to spomína v bodoch 42 až 47 tohto rozsudku, obmedziť na tvrdenie, že vytýkané skutočnosti nie sú preukázané bez toho, že by podstatným spôsobom a detailne namietala takto Komisiou predložené údaje a bez podloženia vlastných tvrdení konkrétnymi skutočnosťami.

75 S ohľadom na už uvedené, Súdny dvor považuje z právneho hľadiska za dostatočne preukázané, že príslušné orgány mesta Dublin v období rokov 1997 — 2001 tolerovali nepovolené vysypávanie sutiny v zóne so zeleňou nachádzajúcej sa na polostrove Poolbeg bez toho, aby zabezpečili prerušenie týchto praktík a odvezenie predmetného odpadu. Uvedené orgány rovnako tolerovali na tomto polostrove nepovolené prevádzkovanie dvoch zariadení na spracovanie odpadu, jedného do 3. augusta 2000 a druhého do 1. marca 2001, čo sú dátumy, kedy bolo vyhovené

žiadostiam o vydanie povolenia, ktoré sa ich týkali, bez toho, aby zabezpečili ukončenie tohto prevádzkovania a sankcionovania prevádzkovateľa uvedených zariadení. Navyše, tieto zariadenia mali prospech z finančnej podpory Spoločenstva.

— Nepovolené prevádzkovanie obecnej skládky odpadu v Tramore a v Kilbarry, v grófstve Waterford (sťažnosť 1999/5008)

76 Zo spisového materiálu a z vyjadrení účastníkov vyplýva, že skládka v Tramore, ktorá je od 30. rokov v prevádzke, leží v blízkosti územia osobitnej ochrany v zmysle smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98) a že sa čiastočne nachádza na území, ktoré bolo navrhnuté za lokalitu národného dedičstva a osobitne chráneného územia v zmysle smernice 92/43. Z uvedeného dôkazového materiálu rovnako vyplýva, že žiadosť o vydanie povolenia pre túto skládku, ktorá bola podaná až 30. septembra 1998, bola kladne vybavená rozhodnutím EPA z 25. septembra 2001.

77 Pokiaľ ide o skládku v Kilbarry, ktorá je v prevádzke od začiatku 70. rokov, táto sa nachádza v blízkosti mokrade navrhnutej za lokalitu prírodného dedičstva a zasahuje do bývalého územia vedeckého záujmu. Žiadosť o vydanie povolenia týkajúca sa tejto skládky, ktorá bola podaná 30. septembra 1997, bola kladne vybavená rozhodnutím EPA z 19. októbra 2001.

78 Podľa Komisie prevádzkovanie týchto dvoch skládok bez povolenia spôsobilo navyše značné škody a škodlivé vplyvy na životné prostredie pozostávajúce najmä zo zasahovania do priľahlých mokradí, čím následne došlo k zmenšeniu ich rozlohy.

79 Reagujúc na žiadosť Komisie o poskytnutie informácii, írska vláda vo svojej odpovedi z 30. novembra 2000 tvrdí, že k zmenšeniu mokrade susediacej so skládkou v Kilbarry došlo pred desiatimi rokmi. Pokiaľ ide o uvádzané škodlivé vplyvy na životné prostredie, írska vláda popiera akýkoľvek významne negatívny vplyv skládky v Tramore na priľahlé územie osobitnej ochrany, ale naproti tomu uznáva, že EPA vyjadrila svoje obavy vzhľadom na skládku v Kilbarry.

80 V rámci svojej obrany írska vláda okrem toho upresňuje, že v dôsledku pozmenenia hraníc osobitne chráneného územia pri Tramore zo strany Duchas, ktorý je orgánom zodpovedným pre zachovanie prírody, táto skládka už viac nezasahuje do tohto územia. Navyše tvrdí, že všetky škodlivé účinky na životné prostredie a najmä na rôzne ekologicky citlivé územia nachádzajúce sa v blízkosti predmetných skládok sú odteraz vhodným spôsobom upravené v povoľovacích rozhodnutiach z 25. septembra 2001 a 19. októbra 2001.

81 V tomto ohľade Súdny dvor určuje, že írska vláda uznáva zasahovanie skládky v Kilbarry do okolitej mokrade a následné zmenšenie rozlohy tejto mokrade.

82 Pokiaľ ide o skládku v Tramore, z listu írskeho orgánu pre ochranu prírody z 29. mája 2000 vyplýva, že tento orgán vytýka rade grófstva Waterford zásahy spôsobené touto skládkou do priľahlého osobitne chráneného územia, ako aj škody v ňom spôsobené. Návrh plánu zachovania prírody prijatý týmto orgánom 20. júla 2000, ktorý takisto Komisia predložila, potvrdzuje, že k zásahom do tohto územia došlo po roku 1993 a že tieto spôsobili jeho závažné zhoršenie, ako aj škody na priestranstvách nachádzajúcich sa v susedstve uvedenej skládky. Fotografie z mája 2001 predložené Komisiou rovnako ukazujú odpad v okolí tejto skládky zasahujúci do okolitej prírody.

83 Napokon, určité zistenia uvedené v správach z inšpekcií vypracovaných v rámci povoľovacích konaní týkajúcich sa týchto dvoch skládok a v samotných rozhodnutiach, ako aj rôzne špecifické podmienky uložené v týchto rozhodnutiach, potvrdzujú, že činnosťou uvedených skládok došlo k závažným zásahom do životného prostredia, a to najmä do vodného prostredia. Skutočné dodržiavanie rôznych podmienok uložených v uvedených rozhodnutiach navyše znamená prijatie vykonávacích opatrení a uskutočnenie prác, pretože samotné vydanie povolení nemôže zaručiť, že sa ihneď skončia zásahy do životného prostredia vyplývajúce z prevádzkovania týchto dvoch predmetných skládok. Toto zistenie je napokon potvrdené najmä výročnou environmentálnou správou vydanou radou grófstva Waterford v priebehu októbra 2002 v súlade s požiadavkami stanovenými v povoľovacom rozhodnutí týkajúcom sa skládky v Tramore.

84 S ohľadom na uvedené, Súdny dvor považuje z právneho hľadiska za dostatočne preukázané, že obecné skládky odpadu v Tramore a v Kilbarry, ktoré boli zriadené v 30. a 70. rokoch, fungovali bez povolenia až do 25. septembra 2001 a 19. októbra 2001, čo boli dátumy, ku ktorým EPA vyhovel žiadostiam o vydanie povolenia na ich prevádzkovanie podaným 30. septembra 1998 a 30. septembra 1997. Rovnako je po právnej stránke dostatočne preukázané, že uvedené skládky zasahovali do mokradí, ktoré sú chúlostivé a majú osobitný ekologický význam, keďže tieto spôsobovali najmä narušovanie uvedených lokalít a zmenšovanie ich rozlohy a boli tiež pôvodcom rôznych významných škodlivých vplyvov na životné prostredie, ktoré, ako to vyplýva z predchádzajúceho, neboli celkom ukončené len na základe samotnej skutočnosti vydania zmienených povolení.

— Nepovolené prevádzkovanie zariadení na spracovanie odpadu v Lea Road a v Ballymorrise, v grófstve Laois (sťažnosť 1999/5112)

85 Komisia tvrdí, že príslušné miestne orgány tolerovali, že súkromný podnikateľský subjekt prevádzkuje bez povolenia od 80. rokov zariadenia na spracovanie odpadu v bývalých kameňolomoch v Lea Road a v Ballymorrise, pri Portarlingtone, v grófstve

Laois, pričom obidve zariadenia sa nachádzajú v hydrografickom povodí rieky Barrow vyznačujúcom sa dôležitou vrstvou spodnej vody, keďže uvedené orgány nezabezpečili prerušenie, ani sankcionovanie uvedených činností.

86 Írska vláda v liste adresovanom Komisii 28. novembra 2000 priznala, že činnosti nakladania s odpadom sa vykonávali v týchto dvoch lokalitách bez požadovaného povolenia, v rámci svojej obrany však uvádza, že rada grófstva Laois jej potvrdila v septembri 2001, že všetka činnosť bola medzitým prerušená v lokalite Lea Road. Pokiaľ ide o lokalitu Ballymorris, tvrdí, že EPA vo februári 2002 zverejnila úmysel vydať zamietavé rozhodnutie týkajúce sa požadovaného povolenia.

87 Komisia vo svojej replike popiera ukončenie činností nakladania s odpadom vykonávané v Lea Road. V tomto ohľade predložila rôzne správy vypracované po vykonaní inšpekcií na mieste, z ktorých je jedna datovaná zo 6. júna 2002 a doložená fotografickými snímkami, ktoré potvrdzujú, že rozsiahle činnosti nakladania s odpadom pokračovali v tejto lokalite prinajmenšom k tomuto posledne uvedenému dátumu. Komisia rovnako predložila rôzne inšpekčné správy a fotografické snímky preukazujúce rozsah činnosti nakladania s odpadom vykonávanej v Ballymorrise.

88 Vo svojej duplike doručenej do kancelárie Súdneho dvora 10. januára 2003 írska vláda uvádza, že v marci 2003 sa očakáva vydanie rozhodnutia týkajúce sa žiadosti o vydanie povolenia pre zariadenie v lokalite Ballymorris.

89 S ohľadom na uvedené, Súdny dvor považuje z právneho hľadiska za dostatočne preukázané, že príslušné írske orgány tolerovali, že súkromný podnikateľský subjekt prevádzkuje od 80. rokov bez povolenia dve významné zariadenia na spracovanie odpadu v bývalých kameňolomoch Lea Road a Ballymorris pri Portarlingtone, v grófstve Laois, ktoré sa obidve nachádzajú v hydrografickom povodí rieky Barrow

vyznačujúcom sa dôležitou vrstvou spodnej vody, keďže uvedené orgány nezabezpečili prerušenie, ani sankcionovanie týchto činností. V prípade lokality Lea Road tento stav pretrvával prinajmenšom do 6. júna 2002 a v prípade lokality Ballymorris do 10. januára 2003.

— Nepovolené prevádzkovanie obecných skládok odpadu v Drumnabodene, v Muckishi a v Glenalle, v grófstve Donegal (sťažnosť 2000/4408)

90 Žiaden z účastníkov konania nepopiera, že potom, ako bola obecná skládka odpadu v Drumnabodene predmetom žiadosti o vydanie povolenia podanej 30. septembra 1998 v rámci uplatňovania zákona z roku 1996, uzavretie tejto skládky bolo nariadené rozhodnutím rady grófstva Donegal z 26. apríla 1999. Táto skutočnosť spôsobila, že uvedený orgán rozhodol o pokračovaní prevádzkovania obecných skládok odpadu v Muckishi a v Glenalle, ktoré boli uzatvorené tesne pred 1. marcom 1999, čo bol posledný dátum, pred ktorým všetky existujúce obecné skládky odpadu museli byť predmetom žiadosti o vydanie povolenia podľa uvedeného zákona. Následkom toho, činnosti nakladania s odpadom sa opäť začali na týchto dvoch posledných skládkach, zatiaľ čo žiadosti o vydanie povolenia týkajúce sa týchto skládok boli podané až 5. októbra 1999. Napriek neskorému podaniu týchto žiadostí EPA nevyjadril výhrady proti pokračovaniu činností týchto skládok.

— Nepovolené vysypávanie a ukladanie odpadu v Carlingford Lough, Greenore v grófstve Louth (sťažnosť 2000/4145)

91 Komisia tvrdí, že írske orgány tolerovali od roku 1990 nepovolené vysypávania stavebného a demolačného odpadu v oblasti nachádzajúcej sa na pobreží v Carlingford Lough, Greenore, v grófstve Louth, bez zabezpečenia zastavenia a sankcionovania tejto činnosti a bez odstránenia tohto odpadu.

92 Írska vláda v liste z 9. apríla 2001 adresovanom Komisii uviedla, že Department of the Marine and Natural Resources sa domnieval, že otázka tohto odpadu bude vyriešená v rámci projektu miestneho rozvoja, ktorý sa práve posudzoval. Okrem toho, Department of the Environment and Local Government postúpil Komisii kópiu správy z 23. októbra 2000, v ktorej bol odpad zložený v Carlingford Lough identifikovaný ako demolačný odpad.

93 V rámci svojej obrany však írska vláda tvrdí, že toto posledné posúdenie je chybné. V dôsledku odobratia vzoriek na mieste v priebehu januára 2002 na žiadosť rady grófstva Louth sa ukázalo, že materiál, ktorý sa nachádza na tomto mieste, je tvorený skalami, ako aj kusmi lomového kameňa, ktoré tam boli navezené podnikom Greenore Port s cieľom vytvoriť podložie, takže nešlo o zneškodnenie odpadu. Navyše sa teraz uvažuje o použití tohto materiálu v rámci výstavby ochrannej hrádze.

94 Za daných okolností Súdny dvor určuje, že z podkladov predložených Komisiou a spomedzi nich najmä z listov od sťažovateľov a Department of the Marine and Natural Resources, z dvoch inšpekčných správ vypracovaných úradníkmi tohto ministerstva na základe inšpekcií vykonaných na mieste v rokoch 1993 a 1997, ako aj z rôznych fotografií z januára 2002 vyplýva, že predmetný odpad pozostáva z demolačného odpadu, najmä z armovaného betónu a železného šrotu. Rovnako, po právnej stránke dostatočne z týchto podkladov vyplýva, že od roku 1990 stavebný a demolačný odpad bol skutočne vysypávaný a ukladaný súkromným podnikateľským subjektom bez povolenia v oblasti nachádzajúcej sa na pobreží v Carlingford Lough a že tento stav príslušné írske orgány tolerovali prinajmenšom do januára 2002, bez toho, aby zaistili ukončenie a sankcionovanie týchto činností a bez toho, aby sa pristúpilo k odstráneniu dotknutého odpadu.

— Zber odpadu súkromnými podnikateľskými subjektami bez povolenia alebo registrácie v Bray, v grófstve Wicklow (sťažnosť 2000/4157)

95 Komisia tvrdí, že v januári 2000 obecná rada v Bray rozhodla ukončiť zabezpečovanie zberu domového odpadu a vyzvala obyvateľov, aby sa obrátili na súkromných zberateľov odpadu, ktorých zoznam im zaslala. Podľa Komisie však títo neboli registrovaní alebo nemali povolenie v zmysle článku 12 smernice, pretože toto ustanovenie nebolo prebraté do írskeho práva.

96 Írska vláda vo svojom liste adresovanom Komisii zo 4. októbra 2000 uvádza, na jednej strane, že obec Bray viedla register všetkých zberateľov odpadu pôsobiacich na jeho území. Na druhej strane informovala Komisiu o pripravovanom prijatí právnej úpravy, ktorá podriadi zber odpadu v Írsku pod režim povoľovania.

— Nepovolené ukladanie odpadu v lokalitách Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Bog a Castletown, v grófstve Waterford (sťažnosť 2000/4633)

97 Vo svojom návrhu Komisia tvrdí, že rada grófstva Waterford tolerovala nepovolené ukladanie rôzneho odpadu, najmä stavebného a demolačného, do rôznych mokradí uvedeného grófstva, v rámci ktorých ide o lokality Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Bog a Castletown bez toho, aby zaistila ukončenie a sankcionovanie týchto činností a aby odstránila tento odpad.

98 Vo svojom vyjadrení predloženom Súdnemu dvoru 19. augusta 2002 írska vláda tvrdí, že, ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 bolo všetko vysypávanie ukončené v lokalitách Pickardstown, Castletown a Ballygunner Bog. Rada grófstva Waterford inak podnikla opatrenia na dosiahnutie odstránenia uloženého odpadu z prvých dvoch lokalít. Pokiaľ ide o tretiu, táto bola medzitým osiata trávnikom a podľa uvedenej rady odvezenie odpadu neumožňuje obnovu pôvodného stavu dotknutej mokrade. Táto vláda okrem toho uvádza, že v januári 2002 došlo k pokračovaniu vysypávania týkajúceho sa lokality Ballynattin potom, čo príkaz uvedenej rady z júna 2000, ktorý nariaďoval ukončenie akéhokoľvek vysypávania odpadu a ukladal jeho odstránenie, ostal bez účinku.

99 Na podporu svojej repliky Komisia predložila fotografické snímky zo septembra 2002, ktoré preukazujú prítomnosť demolačného odpadu v lokalitách Ballynattin, Pickardstown a Castletown, ako aj prebiehajúcu výstavbu v prvej z týchto troch lokalít.

100 Vo svojej duplike predloženej Súdnemu dvoru 10. januára 2003 írska vláda uvádza, že vysypávanie odpadu v Ballynattine, Pickardstowne, Ballygunner Bog a Castletowne sa vykonávalo na rozlohe predstavujúcej príslušne 0,1 ha, 0,8 ha, 0,4 ha a 1 ha, čo zodpovedá 0,15 %, 27 %, 6 % a 17 % dotknutých mokradí. V prípade lokality Ballynattin uznesenie Circuit Court uložilo odstránenie odpadu, ako aj rozostavanej stavby, a na uvedenom súde bol v decembri 2002 podaný návrh na vzatie do väzby vlastníka pozemku. Keďže rada grófstva Waterford bola nedávno informovaná o novom vysypávaní odpadu v lokalite Castletown, vyjadrila svoj úmysel požadovať odstránenie odpadu uloženého na tomto mieste, rovnako ako v lokalite Pickardstown.

101 S ohľadom na uvedené, Súdny dvor považuje po právnej stránke za dostatočne preukázané, že súkromné podnikateľské subjekty ukladali odpad, najmä stavebný a demolačný, do rôznych mokradí grófstva Waterford, v lokalitách Ballynattin,

Pickardstown, Ballygunner Bog a Castletown, a že ku dňu uplynutia lehoty uloženej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 príslušné mieste orgány nezaistili ukončenie a sankcionovanie tohto vysypávania odpadu a ani odstránenie predmetného odpadu, pričom tento stav pretrvával aj po podaní tejto žaloby.

O porušení článkov 9 a 10 smernice

— Tvrdenia účastníkov konania

102 Komisia tvrdí, že podľa článkov 9 a 10 smernice všetky činnosti spracovania odpadu od roku 1977 sa musia vykonávať na základe povolenia. Takéto povolenie sa vydáva na účely uplatnenia článku 4 smernice, musí určovať podmienky, ktorým majú uvedené činnosti zodpovedať, aby sa chránilo životné prostredie a toto povolenie musí mať rigorózne predbežný charakter.

103 Podľa Komisie početné činnosti úpravy komunálneho odpadu sú napriek tomu vykonávané v Írsku bez povolenia, ako to napríklad potvrdzujú prípady skládok odpadu v Powerstowne, ako aj v Tramore a v Kilbarry, uvedené v príslušných sťažnostiach 1999/4351 a 1999/5008.

104 Navyše vybavovanie žiadostí o vydanie povolenia podaných podľa zákona z roku 1996 je príliš zdĺhavé, pokiaľ ide o existujúce zariadenia, pričom tieto systematicky pokračujú v činnosti počas povoľovacieho konania. V odpovedi írskej vlády

z 23. februára 2000 adresovanej Komisii sa uvádza, že zo 137 žiadostí o vydanie povolenia tohto druhu je k 2. februáru 2000 nevybavených 102. V prípade skládok odpadu v Muckishi a v Glenalle uvádzaných v sťažnosti 2000/4408, EPA dokonca toleroval pokračovanie ich prevádzkovania, aj keď žiadosť o vydanie povolenia nebola podaná v lehotách stanovených uvedeným zákonom.

105 Podľa Komisie si Írsko rovnako neplní svoje povinnosti tým, že neuplatnilo povoľovacie konanie podľa článku 9 smernice na skládky komunálneho odpadu uzatvorené pred uplynutím uvedených lehôt.

106 Pokiaľ ide o úpravu odpadov súkromnými podnikateľskými subjektami, Komisia tvrdí, že írske orgány, na rôznych stupňoch, tolerovali to, že na početných miestach v Írsku pretrvávalo vykonávanie nepovolených činností bez toho, aby zaistili ich ukončenie a sankcionovanie, ako to vyplýva najmä zo šetrenia sťažností 1997/4705, 1997/4792, 1999/4478, 1999/4801, 1999/5112, 2000/4145 a 2000/4633. Sankcie ukladané len výnimočne nemali odradzujúci účinok, ako to potvrdzuje najmä skúmanie sťažnosti 1997/4847. Tieto nečestné podnikateľské subjekty tak boli povzbudené jednoduchým hospodárskym výpočtom k pokračovaniu ich nelegálnych aktivít, zatiaľ čo ich konkurenti, ktorí sa podriaďujú požiadavkám smernice, sú penalizovaní.

107 V prípadoch žiadostí o vydanie povolenia alebo vydania stavebných povolení týkajúcich sa existujúcich nelegálnych zariadení, príslušné írske orgány tolerovali okrem toho pokračovanie predmetných činností, keďže povolenie, ktoré bolo napokon vydané, sa v takýchto prípadoch vzťahovalo aj na predchádzajúce neregulérnosti, ako to odhalilo najmä skúmanie sťažností 1997/4792, 1999/4478, 1999/4801, 1999/5112 a 2000/4145. V prípade uvádzanom v sťažnosti 1997/4705 EPA dokonca pripustil, že činnosť zasypávania v jednej mokradi zodpovedá činnosti zhodnotenia a že v takej situácii sa žiadne povolenie nevyžaduje podľa vnútroštátneho práva.

108 Vo svojom vyjadrení írska vláda tvrdí, vzhľadom na činnosti týkajúce sa komunálneho odpadu, že na konci septembra 2001 už iba štrnásť skládok komunálneho odpadu, ktoré boli v prevádzke, malo byť predmetom udelenia povolenia a že situácia bola celkom upravená k 29. novembru 2002, čo bol dátum vydania posledného povolenia. Dĺžka vybavovania žiadosti je v tomto smere v rámci normy, vzhľadom na nápor súčasne podávaných žiadostí pre existujúce zariadenia, zložitosť jednotlivých spisov a komplikovanosť procesu povoľovania. Pokiaľ ide o prípad skládok v Glenalle a v Muckishi, tento je výnimkou.

109 Okrem toho, podľa írskej vlády, článok 9 smernice nevyžaduje, aby zariadenie uzavreté ešte pred uplynutím zákonnej lehoty, v rámci ktorej mala byť podaná žiadosť o vydanie povolenia, bolo spätne podrobené povoľovaciemu konaniu.

110 Pokiaľ ide o odpad upravovaný súkromným sektorom, uvedená vláda popiera, že by išlo o všeobecnú tendenciu írskych orgánov tolerovať nepovolené činnosti. Medzi májom 1998 a augustom 2002 tak bolo podaných 651 žiadostí o vydanie povolenia na prevádzkovanie týkajúce sa existujúcich činností, alebo ešte len zamýšľaných, z čoho bolo vydaných 384 povolení.

111 Okrem toho, zákon z roku 1996 predpokladá peňažné tresty a odňatie slobody v odôvodnených prípadoch a porušovanie ustanovení tohto zákona dáva skutočne priestor pre ukladanie sankcií. Vo svojom vyjadrení odporcu doručenom Súdnemu dvoru 19. augusta 2002 írska vláda tvrdí, že z informácií, ktoré sama neobstarala, ale ktoré jej boli oznámené 33 z 34 príslušných miestnych orgánov, vyplýva, že od mája 1996 bolo spísaných viac ako 930 protokolov nariaďujúcich ukončenie nepovolených činností a odvoz dotknutého odpadu do autorizovaného zariadenia, ako aj 76 protokolov nariaďujúcich iné činnosti v rámci 111 konaní, ktoré tieto uvedené orgány viedli od roku 1998, pričom 84 konaní ešte prebieha. Pokiaľ ide o EPA, tento úrad začal 14 konaní podľa zákona z roku 1996.

112 Rovnako súdy uložili rôzne zákazy. Na podporu tohto tvrdenia írska vláda predložila rozsudok High Court z 31. júla 2002 ukladajúci žalovaným uviesť do pôvodného stavu miesto nachádzajúce sa v grófstve Wicklow, na ktoré bol nelegálne zložený nebezpečný odpad pochádzajúci z nemocničných zariadení. Rovnako bol uvedený rozsudok vydaný Naas District Court, ktorým bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov za nelegálne držanie odpadu.

113 Čo sa týka konkrétnych prípadov uvádzaných v sťažnostiach adresovaných Komisii, írska vláda popiera, v prípade relevantných skutkových okolností v rámci tejto žaloby, že by írske orgány prejavovali nečinnosť. Smernica napokon nezakazuje pokračovanie činností zhodnocovania počas povoľovacieho konania, ktoré nespôsobujú žiadne významné poškodenie životného prostredia. Čo sa týka listu EPA z 20. marca 1998, ten len odráža stav írskej právnej úpravy v danom čase, podľa ktorej činnosti zhodnocovania odpadu podliehali povoľovaciemu konaniu až podľa Waste Management (Licensing) (Amendment) Regulations 1998, ktoré nadobudli účinnosť 19. mája 1998.

— Posúdenie Súdnym dvorom

114 Na úvod treba uviesť, že v Írsku bol komunálny odpad podriadený režimu povoľovania až od prijatia zákona z roku 1996 a jeho vykonávacích predpisov. Pokiaľ ide o odpad, ktorého úpravu zabezpečujú súkromné podnikateľské subjekty, určité vyjadrenia írskej vlády naznačujú, že jeho zneškodňovanie bolo podriadené pod takýto režim od roku 1980, zatiaľ čo jeho zhodnocovanie až od roku 1998.

115 Ako to vyplýva z bodov 22 a 23 tohto rozsudku, žaloba predsa len sleduje určenie toho, že ku dňu uplynutia dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 Írsko nedodržalo svoje povinnosti vyplývajúce z článkov 9 a 10 smernice, totiž zabezpečiť, že všetky činnosti úpravy odpadov sa skutočne budú vykonávať na základe povolenia.

116 V tomto ohľade treba pripomenúť v súlade s článkom 249 tretím odsekom ES, že smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Za daných okolností teda články 9 a 10 smernice ukladajú členským štátom povinnosti dosiahnuť výsledok, ktoré sú formulované jasne a jednoznačne, podľa ktorých podniky alebo zariadenia vykonávajúce činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania odpadu na území týchto štátov musia mať na to povolenie. Z toho vyplýva, že členský štát si splnil svoje povinnosti z pohľadu uvedených ustanovení len v tom prípade, ak, okrem správneho prebratia týchto ustanovení do vnútroštátneho práva, dotknuté subjekty vykonávajúce tieto činnosti vlastnia takto požadované povolenie [pozri analogicky, pokiaľ ide o predbežný súhlas na prevádzkovanie spaľovní, uvedený v článku 2 smernice Rady 89/369/EHS z 8. júna 1989 o prevencii znečistenia ovzdušia z nových spaľovní komunálnych odpadov (Ú. v. ES L 163, s. 32; Mim. vyd. 15/001, s. 349), rozsudok z 11. júla 2002, Komisia/Španielsko, C-139/00, Zb. s. I-6407, bod 27].

117 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 27 až 29 svojich návrhov, členskému štátu teda prislúcha, aby zabezpečil skutočné uplatňovanie a dodržiavanie zavedeného režimu povoľovania, najmä vykonávaním náležitých kontrol na tento účel, a zabezpečením efektívneho ukončenia a sankcionovania činností vykonávaných bez povolenia.

118 Okrem toho treba uviesť, že režimy povoľovania podľa článkov 9 a 10 smernice sú určené na to, ako to dokonca vyplýva zo znenia týchto ustanovení, aby umožnili správne vykonanie článku 4 smernice, najmä aby sa zabezpečilo, že vykonávanie činností zneškodňovania a zhodnocovania na základe povolenia bude zodpovedať rôznym požiadavkám uvedeným v tomto článku. Na tento účel uvedené povolenia

musia obsahovať určitý výpočet upresnení a podmienok, ako je to napokon výslovne stanovené v článku 9 smernice, pokiaľ ide o činnosti zneškodňovania odpadu. Z toho vyplýva, že mechanizmus povoľovania upravený v uvedených článkoch 9 a 10 musí mať predbežný charakter vo vzťahu k všetkým činnostiam zneškodňovania alebo zhodnocovania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2001, Komisia/Belgicko, C-230/00, Zb. s. I-4591, bod 16). V rozpore s tvrdením írskej vlády, len samotné podanie žiadosti o vydanie povolenia nemôže mať za následok, že od tohto momentu tieto činnosti dosiahnu súlad s požiadavkami uvedených ustanovení.

119 V tomto ohľade, tvrdenie írskej vlády, podľa ktorého uplatnenie režimu povoľovania zavedeného vnútroštátnou právnou úpravou na daný skutkový stav si vyžaduje prechodné obdobie, počas ktorého existujúce zariadenia majú zostať v prevádzke, nemôže obstáť v rámci tejto žaloby.

120 Podľa článku 13 smernice 75/442 boli členské štáty totiž povinné uviesť do účinnosti potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou v lehote 24 mesiacov od jej vydania. V tomto smere treba uviesť, že články 9 a 10 smernice nahradili článok 8 smernice 75/442 a z pohľadu kontinuity predošlých povinností tieto posilnili, pričom tieto už predpokladali režim povoľovania pre zariadenia upravujúce, skladujúce alebo odstraňujúce odpad (pozri v tomto zmysle najmä už citovaný rozsudok San Rocco, bod 37).

121 Preto írskej vláde prislúchalo v primeranej lehote začať konania nevyhnutné pre prebratie do vnútroštátneho právneho poriadku, najprv článok 8 smernice 75/442 a potom následne články 9 a 10 smernice, tak aby tieto konania boli ukončené v lehotách stanovených týmito smernicami a aby boli splnené povinnosti dosiahnuť výsledok, ktoré sú jasne a jednoznačne formulované v uvedených ustanoveniach, totiž aby uvedené činnosti boli vykonávané len na základe požadovaného povolenia.

Pokiaľ Írsko prijalo opatrenia na prebratie smerníc oneskorene, nemožno sa toho dovolávať pri zdôvodňovaní nesplnenia povinnosti (pozri analogicky rozsudok z 18. júna 2002, Komisia/Francúzsko, C-60/01, Zb. s. I-5679, body 33, 37 a 39).

122 Na podporu týchto úvodných upresnení treba uviesť, že, pokiaľ ide o skládky komunálneho odpadu, z bodu 108 tohto rozsudku vyplýva, že sama írska vláda pripustila, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 štrnásť prevádzkovaných skládok nemalo povolenie.

123 Uvedená vláda rovnako pripúšťa, že ku dňu uplynutia uvedenej lehoty bolo systematickou praxou írskych orgánov tolerovanie toho, že existujúce zariadenia pokračovali vo svojich činnostiach počas obdobia, od kedy podali žiadosť o vydanie povolenia, až kým nebolo vydané rozhodnutie po ukončení skúmania tejto žiadosti. Ako to vyplýva z bodu 84 tohto rozsudku, týkalo sa to najmä prípadu skládok v Tramore a v Kilbarry.

124 V tomto smere navyše z rôznych dokladov predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že v rovnakom čase lehoty plynúce v skutočnosti predtým, než takémuto existujúcemu zariadeniu bolo vydané rozhodnutie o vydaní povolenia alebo jeho zamietnutí, boli celkovo dosť značné a samotná írska vláda priznala znepokojivý charakter týchto lehôt vo svojom liste z 30. novembra 2000 adresovanom Komisii.

125 Článok nazvaný „Waste Licensing 1997 — 2002: Lessons from the Application process" uverejnený roku 2002 v *Irish Planning and Environmental Law Journal*, ktorý predložila írska vláda, poukazuje na priemernú dĺžku posudzovania žiadostí

o vydanie povolenia, ktorá je 808 dní. Z bodu 84 tohto rozsudku vyplýva, že konania o vydanie povolení týkajúcich sa skládok komunálneho odpadu v Tramore a v Kilbarry, ktorých vznik spadá do 30., resp. 70. rokov, trvali v prvom prípade 36 mesiacov a v druhom 48 mesiacov, pričom tieto skládky boli pôvodcom významných škodlivých vplyvov na životné prostredie a zásahov do lokalít majúcich osobitný ekologický význam.

126 Podľa zmieneného článku hlavnými príčinami tejto zdĺhavosti je mimoriadne vysoký počet súčasne podaných žiadostí o vydanie povolenia týkajúcich sa existujúcich zariadení často ťažko dostupných a málo kontrolovaných, ako aj výrazne nedostatočný počet pracovníkov EPA. Ako teda uviedol generálny advokát v bode 75 svojich návrhov, ak si členský štát dvadsať rokov neplní svoju povinnosť dosiahnuť výsledok uvedenú v článku 9 smernice, prislúcha mu urobiť všetko pre to, aby čo najrýchlejšie napravil tento nedostatok.

127 Z uvedeného vyplýva, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 si Írsko ešte nesplnilo svoju povinnosť, ktorú malo od roku 1997, a to zaistiť, aby všetky obecné skládky odpadu vlastnili požadované povolenie. Takéto nesplnenie povinnosti, ktoré je výsledkom mimoriadne oneskoreného prebratia článku 9 smernice, systematického nepožadovania ukončiť nepovolené existujúce činnosti v priebehu povoľovacieho konania a absencie vhodných opatrení na zabezpečenie urýchleného podriadenia týchto zariadení pod vnútorný režim, ktorý bol konečne zavedený, malo k uvedenému dátumu všeobecný a pretrvávajúci charakter.

128 Pokiaľ ide o skládky komunálneho odpadu, ktorých prevádzka bola ukončená pred uplynutím lehôt stanovených pre podanie žiadostí o vydanie povolenia podľa zákona z roku 1996 a jeho vykonávacích predpisov, stačí uviesť, že Komisia netvrdila, že táto právna úprava predstavuje nesprávne prebratie smernice, pretože sa nepočítalo s tým, že takéto skládky majú podliehať povoleniu. Ako to vyplýva z bodu 22 tohto

rozsudku, Komisia naopak zdôraznila, tak v postupe pred začatím súdneho konania, ako aj v konaní pred Súdnym dvorom, že s výnimkou článku 12 smernice, sa jej žaloba netýka neprebratia smernice, ale nedostatkov v konkrétnom uplatňovaní vnútroštátnych právnych ustanovení prijatých na účely takéhoto prebratia smernice. Za týchto okolností sa Komisia v rámci tejto žaloby nemôže domáhať určenia, že si Írsko nesplnilo povinnosti z dôvodu, že jeho správne orgány opomenuli pri uplatňovaní zákona z roku 1996 a jeho vykonávacích predpisov podriadiť také skládky, ktorých činnosť bola ukončená, pod povoľovacie konanie podľa článku 9 smernice, keď tento zákon takúto možnosť nepredpokladá.

129 Pokiaľ ide o úpravu odpadu súkromnými podnikateľskými subjektami, Súdny dvor sa domnieva, že, ako to vyplýva z určení vykonaných v bodoch 60, 63, 68, 75, 89, 94 a 101 tohto rozsudku, mnoho írskych miestnych orgánov v tejto súvislosti prejavilo tolerovanie nepovolených činností týkajúcich sa veľkého množstva odpadu na početných miestach írskeho územia, často veľmi dlhodobých, bez toho, aby prijali vhodné opatrenia na zabezpečenie ukončenia takých činností, ako aj ich skutočného sankcionovania a zabránenia ich opätovného začatia.

130 Z uvedených zistení rovnako vyplýva, že tento prístup pretrvával ku dňu vypršania lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001.

131 Jednak, ako to vyplýva z bodov 118 a 119 tohto rozsudku, okolnosť, že žiadosť o vydanie povolenia bola prípadne podaná v súvislosti s existujúcim zariadením, v žiadnom prípade neznamená, v rozpore s nepretržitou praxou írskych orgánov, že sa vyhovelo požiadavkám článkov 9 alebo 10 smernice, ani to, že pokračovanie predmetných činností môže byť tolerované počas povoľovacieho konania.

132 Okrem toho, ako správne tvrdí Komisia, okolnosť, že v dvoch konkrétnych posudzovaných prípadoch uvedených v bodoch 63 a 75 tohto rozsudku bolo napokon vydané povolenie pred uplynutím lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001, nemá vplyv na skutočnosť, že predmetné nepovolené činnosti vykonávané v minulosti neboli nijako sankcionované, a ani na zistenie, že v Írsku pretrvávala všeobecná tendencia zo strany príslušných miestnych orgánov tolerovať stav nedodržiavania uvedených ustanovení.

133 Vzhľadom na poukázanie na veľmi rozsiahly administratívny problém, rovnako ako to uviedol generálny advokát v bode 121 svojich návrhov, tento prístup tolerovania vykazuje dostatočný stupeň všeobecnosti a pretrvávania pre určenie existencie praxe pripisovanej írskym orgánom a spočívajúcej v nezabezpečení správneho zavedenia článkov 9 a 10 smernice.

134 Toto posúdenie je napokon potvrdené rôznymi dokladmi predloženými Komisiou. Takisto zo súkromnej výpočtovej analytickej štúdie nazvanej *„Strategic review & outlook for Waste Management capacity and the impact on the Irish Economy"* z júla 2002 vyplýva, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 írska sieť zariadení zneškodňujúcich odpad bola takmer plná a že táto situácia bola sprevádzaná zvýšeným výskytom nelegálnych skládok odpadu a zariadení odstraňujúcich odpad. Rovnaké zistenie poskytuje dokument nazvaný *„National Waste management strategy"*, ktorý írskej vláde v januári 2002 predložil The Institution of the Engineers of Ireland a ktorý zdôrazňuje, že stovky, až tisíce nezákonných skládok odpadu je roztrúsených skoro všade na írskom území.

135 Osobitne, pokiaľ ide o grófstvo Wicklow, novinové články uverejnené medzi 8. decembrom 2001 a 9. aprílom 2002, ako aj správa rady uvedeného grófstva

zo 7. septembra 2001, najmä potvrdzujú, že v čase uplynutia lehoty stanovenej uvedeným odôvodneným stanoviskom bolo napočítaných okolo sto nelegálnych zariadení, z ktorých určitý počet tvorili zariadenia značnej veľkosti a obsahujúce nebezpečný odpad prevažne z nemocničných zariadení.

136 Keďže Komisia takto poskytla dostatok dôkazov preukazujúcich, že írske orgány zaujímali všeobecný a pretrvávajúci postoj tolerovania početných situácií predstavujúcich porušenie požiadaviek stanovených v článkoch 9 a 10 smernice bez toho, aby zabezpečili ich ukončenie a účinné sankcionovanie, Írsku prislúchalo, ako to vyplýva z bodov 42 až 47 tohto rozsudku, podrobne a zásadným spôsobom namietať tieto dôkazy a z toho plynúce následky.

137 V danom prípade sa možno domnievať, že Írsko nesplnilo túto požiadavku, keďže sa obmedzilo na všeobecné tvrdenia, inak nepodložené, aké sú uvedené v bodoch 110 až 112 tohto rozsudku, a na predloženie jedného súdneho rozhodnutia, ktoré, keďže bolo vydané po uplynutí lehoty uvedenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001, nemohlo byť napokon použité na posúdenie prístupu írskych orgánov k uvedenému dátumu.

138 Okrem toho, samotná Írska vláda vo svojej duplike podanej Súdnemu dvoru 10. januára 2003 uviedla, že nedávno pristúpila k snahe presadiť sústredený prístup pri zavádzaní environmentálnej právnej úpravy spočívajúcej najmä v pridelení finančných zdrojov miestnym orgánom, ktoré im majú umožniť vykonávať dohľad nad dodržiavaním uvedených predpisov, v podriadení týchto orgánov pod systém správy životného prostredia vypracovaný EPA, v štruktúrovanejšom a účinnejšom vykonávaní inšpekcií, vo vypracovaní návrhu zákona obsahujúceho prísnejšie ustanovenia v oblasti životného prostredia a s týmto cieľom vo vytvorení špecializovaného úradu. V článku uverejnenom v *Irish Times* 14. augusta 2002,

predloženom Komisiou, sa rovnako uvádza, že írsky minister pre životné prostredie označil vytvorenie takéhoto úradu za jednu z priorít vzhľadom na zjavnú potrebu zabezpečenia prísnejšieho a systematickejšieho dodržiavania právnych predpisov o odpadoch.

139 Z uvedeného, ako aj zo zistení podaných v bode 127 tohto rozsudku v otázke skládok komunálneho odpadu, vyplýva, že je po právnej stránke dostatočne preukázané, že ku dňu uplynutia dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 si Írsko všeobecne a trvalo neplnilo svoju povinnosť zabezpečiť správne uplatňovanie článkov 9 a 10 smernice, v dôsledku čoho výhrada Komisie v tomto ohľade musí byť uznaná.

O porušení článku 12 smernice

— Tvrdenia účastníkov konania

140 Komisia tvrdí, že Waste Management (Collection Permit) Regulations 2001 (ďalej len „Regulations 2001"), o ktorých bola informovaná 27. septembra 2001, preberajú oneskorene a nedostatočne článok 12 smernice. Regulations 2001 totiž stanovujú posledný deň na podanie žiadostí o vydanie povolenia na 30. november 2001. Ak bola žiadosť o vydanie povolenia podaná pred týmto dátumom, dotknuté podnikateľské subjekty boli okrem toho oprávnené pokračovať vo svojej činnosti až do ukončenia povoľovacieho konania. Toto oneskorené prebratie malo za následok, že podniky zabezpečujúce zber a prepravu odpadu sa vyhli všetkým požiadavkám udeľovania povolenia alebo registrácie, ako to potvrdzujú najmä skutočnosti uvádzané v sťažnosti 2000/4157.

141 Podľa írskej vlády Regulations 2001 zabezpečujú správne prebratie článku 12 smernice a ukončili tak nesplnenie povinnosti. Pokiaľ ide o prechodné opatrenia uvádzané Komisiou, táto vláda uvádza, že podanie žiadosti o vydanie povolenia zodpovedá prinajmenšom registrácii v zmysle uvedeného článku 12, čo je pojem, pod ktorým sa totiž rozumie jednoduché formálne oznámenie určené príslušnému orgánu, bez potreby spĺňania predbežných podmienok. Okrem toho, tento konkrétny prípad uvádzaný Komisiou už nepredstavuje neplnenie si povinnosti zo strany Írska.

— Posúdenie Súdnym dvorom

142 Článok 12 smernice stanovuje najmä, že zariadenia alebo podniky, ktoré vykonávajú zber alebo prepravu odpadu na obchodnom základe, musia príslušné orgány registrovať, pokiaľ nepodliehajú povoľovaciemu konaniu.

143 Írska vláda nepopiera tvrdenie Komisie, podľa ktorého režim povoľovania oneskorene zavedený Regulations 2001 stanovuje, že počnúc 30. novembrom 2001 sa zber odpadu bude vykonávať v súlade s pravidlami povolenia vydaného miestnym orgánom a všetky žiadosti o vydanie povolenia pre existujúce činnosti musia byť podané pred týmto dátumom.

144 Z toho vyplýva, že ku dňu uplynutia dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 činnosti zberu odpadu ešte povinne nepodliehali vydaniu povolenia alebo registrácii. Okrem toho, aj za predpokladu, že

by všetky dotknuté podnikateľské subjekty podali žiadosti o vydanie povolenia v rámci uplatnenia Regulations 2001 pred týmto dátumom, čo írska vláda nepreukázala, podanie takejto žiadosti, na rozdiel od tvrdenia tejto vlády, nemôže byť považované za rovnocenné s registráciou v zmysle článku 12 smernice, a preto nemôže spĺňať požiadavky tohto ustanovenia. To totiž členským štátom ukladá vybrať si medzi systémom povoľovania a registračným konaním a Írsko si nezvolilo túto druhú možnosť.

145 Z uvedeného vyplýva, že výhrada Komisie musí byť uznaná, pokiaľ ide o dosiahnutie určenia, že Írsko nesprávne prebralo článok 12 smernice.

O porušení článku 5 smernice

— Tvrdenia účastníkov konania

146 Komisia tvrdí, že Írsko neprijalo vhodné opatrenia na vytvorenie jednotnej a primeranej siete zariadení na zneškodňovanie odpadu, keďže početné zariadenia sú v prevádzke bez povolenia a navyše spôsobujú zásahy do životného prostredia, ako to napríklad potvrdzuje prípad skládok v Tramore a v Kilbarry uvedený v sťažnosti 1999/5008.

147 Neprimeraný charakter írskej siete na zneškodňovanie odpadu vyplýva rovnako zo skutočnosti, že táto sieť dosiahla hranicu maximálneho vyťaženia, čo napokon prispelo k výskytu nelegálneho vysypávania odpadu veľkého rozsahu.

148 Írska vláda namieta akékoľvek porušenie článku 5 smernice. Komisia jednak nepreukázala neexistenciu systému povoľovania podľa článku 9 tejto smernice ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001. Okrem toho, keďže výraz „primeraná" môže byť vykladaný ako vzťahujúci sa na použiteľnú kapacitu postačujúcu na uspokojenie súčasných potrieb zneškodňovania odpadu v členskom štáte, rôzne doklady predložené Komisiou s cieľom preukázať údajne nedostatočnú kapacitu na zneškodňovanie odpadu v Írsku nie sú presvedčivé. Komisia najmä nepreukázala, že odpad nemohol byť zneškodnený z dôvodu nedostatočnej kapacity miest zneškodňovania, a okolnosť, že niektoré z nich sa blížia k stavu naplnenia, nie je abnormálna. Okrem toho, opomenula zohľadniť faktory, akými sú možnosť rozvrhnutia kapacity zneškodňovania medzi miestnymi orgánmi, alebo rozšírenie existujúcich miest zneškodňovania, návrhy zriadenia nových skládok, ktoré sa práve posudzujú, alebo rozvoj infraštruktúry zhodnocovania odpadu.

— Posúdenie Súdnym dvorom

149 Vybudovanie jednotnej a primeranej siete zariadení na zneškodňovanie odpadu s využitím najlepšej dostupnej technológie, ktorá nevyžaduje nadmerné náklady, siete, ktorá musí umožniť zneškodnenie odpadu v niektorom z najbližších vhodných zariadení v súlade s článkom 5 smernice, patrí medzi ciele, ktoré sa touto smernicou sledujú (rozsudok z 1. apríla 2004, Commune de Braine-le-Château a i., C-53/02 a C-217/02, Zb. s. I-3251, bod 33).

150 Podľa článku 9 ods. 1 prvého pododseku smernice „na účely vykonávania článkov 4, 5 a 7" tejto smernice každé zariadenie alebo podnik, ktorý vykonáva činnosti zneškodňovania odpadu, musí na to získať povolenie. Tento výraz znamená, že vykonanie článku 5 smernice sa považuje za splnené vydaním jednotlivých povolení (pozri v tomto zmysle rozsudok Commune de Braine-le-Château a i., už citovaný, body 40, 41 a 43).

151 Ako teda vyplýva z bodu 139 tohto rozsudku, ku dňu uplynutia dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 si Írsko všeobecne a trvalo neplnilo svoju povinnosť zabezpečiť správne uplatňovanie článku 9 smernice tolerovaním veľkého počtu zariadení na zneškodňovanie odpadu vykonávajúcich svoju činnosť bez povolenia.

152 Ako Komisia oprávnene tvrdí, táto okolnosť postačuje k záveru, že k uvedenému dátumu si Írsko neplnilo povinnosti stanovené v článku 5 smernice.

153 Ako totiž vyplýva z bodov 118, 149 a 150 tohto rozsudku, režim povoľovania podľa článku 9 smernice je určený na zabezpečenie toho, aby činnosti zneškodňovania odpadu zodpovedali rôznym cieľom sledovaným touto smernicou. Na tento účel musia povolenia obsahovať, ako to tiež vyplýva zo znenia tohto ustanovenia, určitý počet požiadaviek týkajúcich sa najmä druhov a množstva odpadov, technických požiadaviek, bezpečnostných opatrení, ktoré je potrebné vykonať, miesta zneškodňovania a metódy úpravy.

154 Preto v spojitosti s plánmi odpadového hospodárstva podľa článku 7 smernice, podmienky, ktoré musia byť obsiahnuté v jednotlivých povoleniach, zjavne predstavujú nevyhnutnú podmienku podľa článku 5 tejto smernice pre vybudovanie

jednotnej a primeranej siete zariadení na zneškodňovanie odpadu s využitím najmä, ako to uvádza toto posledné ustanovenie, najlepšej dostupnej technológie, ktorá nevyžaduje nadmerné náklady, ako aj zohľadnením zemepisných podmienok alebo potreby špecializovaných zariadení pre určité druhy odpadu, aby sa tak umožnilo zneškodnenie odpadu v niektorom z najbližších vhodných zariadení, použitím čo najvhodnejších metód a technológii na zaistenie vysokého stupňa ochrany životného prostredia a verejného zdravia.

155 Okrem toho z dokladov predložených Komisiou, najmä zo správy uvedenej v bode 92 návrhov generálneho advokáta a zo štúdie z júla 2002 zmieňovanej v bode 134 tohto rozsudku, vyplýva, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 kapacita írskej siete zariadení zneškodňujúcich odpad bola z celkového hľadiska blízko stavu úplného naplnenia a nestačila prijať odpad produkovaný v tomto členskom štáte. Okrem toho z týchto dokladov vyplýva, že tento stav bol sprevádzaný zvýšeným výskytom nelegálnych skládok odpadu a zariadení na ukladanie odpadu po celom území štátu.

156 Treba uviesť, že presné a podrobné informácie obsiahnuté v týchto rôznych dokumentoch Írsko detailne a zásadným spôsobom nepoprelo a obmedzilo sa na všeobecné spochybnenie ich preukázateľnosti, čím nesplnilo náležitosti uvedené v bodoch 42 až 47 tohto rozsudku.

157 Za týchto podmienok možno určiť, že ku dňu uplynutia lehoty uvedenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 Írsko opomenulo prijať vhodné opatrenia na vytvorenie jednotnej a primeranej siete zariadení na zneškodňovanie odpadu, ktorá musí, ako to vyplýva z článku 5 smernice, Spoločenstvu ako celku umožniť, aby

sa stalo sebestačným pri zneškodňovaní odpadu a členským štátom, aby sa k tomuto cieľu približovali.

158 Z uvedeného vyplýva, že výhrada Komisie týkajúca sa porušenia článku 5 smernice musí byť uznaná.

O porušení článku 4 smernice

— Tvrdenia účastníkov konania

159 Komisia tvrdí, že pretrvávajúca neexistencia funkčného režimu povoľovania podľa článku 9 a 10 smernice stačí na preukázanie, že Írsko neprijalo požadované opatrenia na zaistenie toho, aby sa odpad zhodnocoval alebo zneškodňoval bez ohrozenia ľudského zdravia a bez použitia postupov či metód, ktoré by mohli poškodiť životné prostredie, ako sa to požaduje pri uplatňovaní článku 4 prvého odseku smernice.

160 Keďže toto posledné ustanovenie sa musí vykladať v súlade zo zásadou obozretnosti a zásadou prevencie, pre jeho porušenie sa nevyžaduje vznik skutočnej škody. V danom prípade, ako to vyplýva najmä z prešetrenia sťažností 1997/4705, 1997/4792, 1999/4801, 1999/5008, 2000/4408, 2000/4145 a 2000/4633, nelegálne činnosti v nich uvádzané skutočne spôsobili početné zhoršenia lokalít osobitného významu, ako aj skutočné škody na životnom prostredí bez toho, aby Írsko prijalo

potrebné nápravné opatrenia, ktorými by sa dohliadlo na to, aby tieto miesta boli uvedené do pôvodného stavu a aby odpad, ktorý bol na nich uložený, bol vhodne zneškodnený alebo zhodnotený.

161 Írska vláda si tiež nesplnila svoju povinnosť zakázať nepovolené ukladanie a nekontrolované zneškodňovanie odpadu v súlade s článkom 4 druhým odsekom smernice.

162 Pokiaľ ide o prvý odsek uvedeného článku 4, írska vláda sa domnieva, že Komisia nepreukázala neexistenciu systému povoľovania podľa článku 9 smernice ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 a ani existenciu konkrétnych zásahov do životného prostredia pripisovaných írskym orgánom. Okrem toho, smernica nebráni povoliť činnosť skládkovania odpadu na ekologicky citlivých územiach.

163 Komisia takisto nepreukázala, že sa írske orgány zriekli riešenia pretrvávajúcich problémov, ktoré majú pôvod v skorších činnostiach. Vhodné opatrenia sú stanovované vo vydávaných povoleniach vo vzťahu k existujúcim zariadeniam, akými sú zariadenia v Kilbarry a v Tramore, ako aj zariadenie v Drumnabodene, uvádzané v príslušných sťažnostiach 1999/5008 a 2000/4408, zatiaľ čo identifikovanie a posúdenie skládok odpadu uzavretých pred ich podrobením režimu povoľovania je upravené v článku 22 ods. 7 písm. h) zákona z roku 1996, pričom môžu byť uplatnené prípadné nápravné opatrenia zohľadňujúce pomer medzi nákladmi a účinnosťou.

164 Komisia takisto nepreukázala porušenie článku 4 druhého odseku smernice ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v uvedenom odôvodnenom stanovisku.

— Posúdenie Súdnym dvorom

165 Treba pripomenúť, že povinnosť zneškodňovať odpad bez ohrozenia ľudského zdravia a poškodenia životného prostredia je súčasťou rovnakých cieľov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia a že článok 4 smernice sa týka najmä uplatňovania zásady prevencie, ktorý je uvedený v článku 174 ods. 2 prvom pododseku druhej vete ES, podľa ktorej prislúcha Spoločenstvu a členským štátom predchádzať, obmedzovať a v medziach možnosti od počiatku odstrániť zdroje znečistenia alebo škodlivých vplyvov prijatím opatrení umožňujúcich eliminovanie známych rizík (pozri rozsudky z 5. októbra 1999, Lirussi a Bizzaro, C-175/98 a C-177/98, Zb. s. I-6881, bod 51, a zo 4. júla 2000, Komisia/Grécko, C-387/97, Zb. s. I-5047, bod 94).

166 Uvedený článok 4 jednak uvádza rôzne ciele, ktoré musia členské štáty dodržiavať pri plnení špecifickejších povinností vyplývajúcich im z iných ustanovení smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. februára 1994, Comitato di coordinamento per la difesa della cava a i., C-236/92, Zb. s. I-483, bod 12).

167 V tomto smere, zo samotného znenia článku 9 ods. 1 prvého pododseku a článku 10 smernice vyplýva, že najmä „na účely vykonávania" článku 4 smernice každé zariadenie alebo podnik, ktorý vykonáva činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania odpadu, musí získať povolenie na výkon tejto činnosti. Tak ako to bolo uvedené v bode 150 tohto rozsudku, tento výraz znamená, že vykonanie uvedeného článku 4 sa považuje za splnené najmä vydaním takýchto jednotlivých povolení (už citovaný rozsudok Commune de Braine-le-Château a i., body 41 a 43).

168 Okrem toho, aj keď článok 4 prvý odsek smernice neupresňuje konkrétny obsah opatrení, ktoré musia byť prijaté na zabezpečenie toho, aby odpad bol zneškodňovaný bez ohrozenia ľudského zdravia a bez poškodenia životného prostredia, jednako toto ustanovenie, ktoré obsahuje samostatné povinnosti vo vzťahu k povinnostiam vyplývajúcim z iných ustanovení smernice, zaväzuje členské štáty v prípade cieľa, ktorý musí byť dosiahnutý, pričom necháva na ich posúdení potrebu prijatia takých opatrení (už citované rozsudky San Rocco, bod 67, a zo 4. júla 2000, Komisia/Grécko, body 55 a 58).

169 Zatiaľ čo v zásade určite nie je možné vyvodiť z nesúladu určitého skutkového stavu s cieľmi stanovenými v článku 4 prvého odseku smernice, že dotknutý členský štát si nevyhnutne nesplnil povinnosti uložené týmto ustanovením, totiž prijať nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa odpad zneškodňoval bez ohrozenia ľudského zdravia a bez poškodenia životného prostredia, je však isté, že pretrvávanie takéhoto skutkového stavu, najmä keď vedie k výraznému zhoršeniu životného prostredia počas dlhšieho obdobia bez zásahu príslušných orgánov, môže prezrádzať, že členské štáty prekročili priestor pre voľnú úvahu priznaný týmto ustanovením (už citovaný rozsudok San Rocco, body 67 a 68).

170 V danom prípade je preukázané, ako to vyplýva z bodu 139 tohto rozsudku, že ku dňu uplynutia dvojmesačnej lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 si Írsko všeobecne a trvalo neplnilo svoju povinnosť zabezpečiť správne uplatňovanie článkov 9 a 10 smernice.

171 Ako uviedol generálny advokát v bode 98 svojich návrhov, táto okolnosť postačuje na preukázanie toho, že Írsko všeobecne a trvalo neplnilo požiadavky článku 4 smernice, ktorý je úzko spojený s článkami 9 a 10 smernice.

172 Jednak totiž, ako bolo uvedené v bodoch 118 a 167 tohto rozsudku, režim povoľovania uvedený v článkoch 9 a 10 smernice je určený na zaistenie toho, aby zneškodňovanie a zhodnocovanie odpadu vykonávané na základe takých povolení zodpovedalo cieľom uvedeným v článku 4 prvom odseku smernice. Na tento účel uvedené povolenia musia nevyhnutne obsahovať určitý počet požiadaviek, ako to výslovne stanovuje článok 9 smernice, ktorý v tomto smere uvádza najmä druhy a množstvo odpadov, technické požiadavky, bezpečnostné opatrenia, ktoré je potrebné vykonať, miesto zneškodňovania a metódu úpravy. Z toho vyplýva, že skúmanie takýchto žiadostí o vydanie povolenia a požiadavky, podmienky a povinnosti, ktoré takéto povolenie obsahuje, tak predstavujú prostriedky na dosiahnutie cieľov vymenovaných v uvedenom prvom odseku.

173 Okrem toho, z článku 4 druhého odseku smernice vyplýva, že členské štáty musia najmä zakázať nekontrolovateľné zneškodňovanie odpadu.

174 V danom prípade, všeobecné a trvalé neplnenie si povinností vyplývajúcich z článku 4 smernice, ktoré tak bolo preukázané na základe nerešpektovania požiadaviek článkov 9 a 10 smernice, navyše sprevádza v určitých konkrétnych situáciách uvádzaných Komisiou nesplnenie špecifickejšej povinnosti uvedenej v bodoch 168 a 169 tohto rozsudku.

175 Z bodov 54, 55, 84, 94 a 101 tohto rozsudku totiž vyplýva, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001 Írsko neprikročilo, vzhľadom na skutkový stav trvalo nezodpovedajúci cieľom článku 4 prvého odseku smernice,

ktorý viedol k výraznému zhoršeniu životného prostredia, k prijatiu potrebných opatrení k zaisteniu toho, aby sa odpad zneškodňoval bez ohrozenia ľudského zdravia a bez poškodenia životného prostredia, čím tento štát prekročil priestor pre voľnú úvahu, ktorý mu toto ustanovenie priznáva.

176 Z uvedeného vyplýva, že výhrada Komisie týkajúca sa porušenia článku 4 smernice je odôvodnená.

O porušení článku 8 smernice

— Tvrdenia účastníkov konania

177 Podľa Komisie, Írsko rovnako porušilo aj článok 8 smernice, keďže nedohliadlo na to, aby držitelia zneškodňovaného odpadu bez povolenia s týmto odpadom nakladali prostredníctvom súkromného alebo verejného zariadenia, ktoré sa zaoberá zberom odpadu, alebo podniku oprávneného vykonávať činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania, alebo aby títo držitelia odpadu tento sami zneškodnili alebo zhodnotili po získaní povolenia v súlade s požiadavkami smernice. Konkrétne prípady porušenia tohto ustanovenia vyplývajú najmä z prešetrovania skutočností uvádzaných v sťažnostiach 1997/4792, 1999/4801, 1999/5112, 2000/4145 a 2000/4633.

178 Írska vláda tvrdí, že Komisia nepreukázala uvádzané neplnenie povinnosti.

— Posúdenie Súdnym dvorom

179 Článok 8 smernice, ktorý zabezpečuje najmä uplatňovanie zásady prevencie, stanovuje, že členské štáty majú preveriť, či držitelia odpadov s nimi zaobchádzajú prostredníctvom súkromného alebo verejného zariadenia, ktoré sa zaoberá zberom odpadu, alebo podniku, ktorý vykonáva činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania, alebo či ho títo držitelia odpadu sami zhodnocujú alebo zneškodňujú v súlade s ustanoveniami smernice (už citovaný rozsudok Lirussi a Bizzaro, bod 52).

180 Po prvé treba uviesť, že tieto povinnosti nadväzujú na zákaz svojvoľného opúšťania, nepovoleného ukladania a nekontrolovateľného zneškodňovania odpadu podľa článku 4 druhého odseku smernice, pričom porušenie tohto ustanovenia zo strany Írska už bolo určené v bode 176 tohto rozsudku (pozri rozsudok zo 7. septembra 2004, Van de Walle a i., C-1/03, Zb. s. I-7613, bod 56).

181 Po druhé prevádzkovateľ alebo majiteľ nelegálnej skládky musí byť považovaný za držiteľa odpadu v zmysle článku 8 smernice, keďže toto ustanovenie ukladá dotknutému členskému štátu povinnosť prijať, vzhľadom na takýto hospodársky subjekt, nevyhnutné opatrenia, aby sa s takýmto odpadom zaobchádzalo prostredníctvom súkromného alebo verejného zariadenia, ktoré sa zaoberá zberom odpadu, alebo podniku, ktorý vykonáva zneškodňovanie odpadu, pokiaľ tento prevádzkovateľ alebo majiteľ nemôže sám zaistiť zhodnotenie alebo zneškodnenie tohto odpadu (pozri najmä rozsudky San Rocco, už citovaný, bod 108; z 9. septembra 2004, Komisia/Taliansko, C-383/02, neuverejnený v Zbierke, body 40, 42 a 44, ako aj z 25. novembra 2004, Komisia/Taliansko, C-447/03, neuverejnený v Zbierke, body 27, 28 a 30).

182 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že takáto povinnosť nie je splnená, pokiaľ sa členský štát obmedzí na nariadenie uzatvorenia nelegálnej skládky odpadu a začatie trestného konania proti jej prevádzkovateľovi (už citovaný rozsudok San Rocco, bod 109).

183 V danom prípade treba uviesť, že, ako právom tvrdí Komisia, ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001, Írsko si nesplnilo svoju povinnosť správne vykonať článok 8 smernice.

184 Ako totiž vyplýva z bodov 127 a 139 tohto rozsudku, je preukázané, že k uvedenému dátumu si Írsko všeobecne a trvalo neplnilo svoju povinnosť zabezpečiť správne vykonanie článku 9 smernice tým, že tolerovalo pokračovanie činností zneškodňovania odpadu podnikmi alebo zariadeniami bez povolenia, ktoré uvedené ustanovenie vyžaduje, a tým, že nezabezpečilo ukončenie a sankcionovanie uvedených činností.

185 Preto možno zo zistenia z predchádzajúceho bodu vyvodiť, že Írsko nepristúpilo k zabezpečeniu toho, aby si držitelia odpadu plnili svoju povinnosť zaobchádzať s odpadom prostredníctvom súkromného alebo verejného zariadenia, ktoré sa zaoberá zberom odpadu, alebo podniku, ktorý vykonáva činnosti uvedené v prílohe II A či B smernice, alebo, aby tento odpad zhodnotili alebo zneškodnili sami v súlade s ustanoveniami tejto smernice.

186 Zo zistení uvedených v bodoch 60, 89, 94 a 101 tohto rozsudku navyše vyplýva, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001, Írsko si v rôznych predmetných konkrétnych prípadoch nesplnilo povinnosť spomenutú v bode 181 tohto rozsudku.

187 Výhrada Komisie týkajúca sa porušenia článku 8 smernice preto musí byť uznaná.

O porušení článkov 13 a 14 smernice

— Tvrdenia účastníkov konania

188 Podľa Komisie nedodržanie článkov 9 a 10 smernice nevyhnutne znamená aj nerešpektovanie článku 13 smernice, ktorý stanovuje, že podniky alebo zariadenia, ktoré vykonávajú činnosti uvedené v článkoch 9 a 10, sú podrobované pravidelným inšpekciám, a článku 14 týkajúceho sa vedenia záznamov týmito subjektami.

189 Írsko tvrdí, že z jeho strany nedošlo k nedodržiavaniu článkov 9 a 10 smernice. Okrem toho popiera nesplnenie svojej povinnosti vykonávať pravidelné inšpekcie. Článok 15 zákona z roku 1996 správne preberá článok 13 smernice a nič v článku 13 nenasvedčuje tomu, že požadované inšpekcie môžu byť vykonávané len ak ide o zariadenia a podniky, ktoré majú povolenie. Podľa Írska takisto nejde o automatickú súvislosť medzi vydaním povolenia a vedením záznamov požadovaným článkom 14 smernice.

— Posúdenie Súdnym dvorom

190 Podľa článku 13 smernice vhodné pravidelné inšpekcie, ktoré požaduje toto ustanovenie, sa majú týkať predovšetkým zariadení a podnikov, ktoré vykonávajú

činnosti uvedené v článkoch 9 a 10 rovnakej smernice. Okrem toho, ako to vyplýva najmä z bodu 118 tohto rozsudku, takéto zariadenia alebo podniky musia podľa týchto posledných dvoch článkov získať predchádzajúce osobitné povolenie obsahujúce určitý počet požiadaviek a podmienok.

191 Je potrebné skonštatovať, že ak teda nie sú vydané takéto povolenia, nie sú stanovené ani požiadavky a podmienky v nich uvádzané vo vzťahu k danému podniku alebo zariadeniu, a inšpekcie, ktoré sú v nich vykonávané, nemôžu hypoteticky zodpovedať požiadavkám článku 13 smernice. Očividne hlavným cieľom inšpekcií stanovených týmto ustanovením je totiž zabezpečiť dodržiavanie požiadaviek a podmienok stanovených v povolení vydávanom v súlade s článkami 9 a 10 smernice.

192 Rovnako je tomu aj v prípade vedenia záznamov zariadeniami alebo podnikmi uvedenými v týchto posledných ustanoveniach, ktoré, ako to upresňuje článok 14 smernice, musia uvádzať najmä množstvo a povahu odpadu, alebo ešte metódu ich úpravy. Tieto údaje sú totiž zostavené tak, aby umožnili inšpekčným orgánom kontrolovať dodržiavanie požiadaviek a podmienok stanovených v povoleniach vydávaných v súlade so smernicou, ktoré sa podľa samotného znenia článku 9 smernice majú týkať najmä druhov a množstva odpadu, ako aj metódy úpravy.

193 Za daných okolností z bodu 139 tohto rozsudku vyplýva, že ku dňu uplynutia dvojmesačnej lehoty uvedenej v odôvodnenom stanovisku z roku 2001, si Írsko všeobecne a trvalo neplnilo svoju povinnosť správne vykonať články 9 a 10 smernice.

Z toho vyplýva, že tento členský štát si v príslušnej miere neplnil svoju povinnosť správne vykonať články 13 a 14 tejto smernice.

194 Z uvedeného vyplýva, že výhrada Komisie týkajúca sa porušenia týchto posledných ustanovení je opodstatnená.

O porušení článku 10 ES

195 Komisia navyše požaduje, aby Súdny dvor určil, že si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES, keďže neodpovedalo na jej list z 20. septembra 1999, ktorým sa snažila získať jeho pripomienky k sťažnosti 1999/4478.

196 Írska vláda nepopiera nesplnenie povinností vyplývajúcich z uvedeného ustanovenia.

197 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že členské štáty majú podľa článku 10 ES uľahčiť Komisii dosiahnutie jej úloh spočívajúcich podľa článku 211 ES najmä v zabezpečovaní uplatňovania opatrení prijatých inštitúciami Spoločenstva podľa Zmluvy (pozri najmä rozsudok z 13. decembra 1991, Komisia/Taliansko, C-33/90, Zb. s. I-5987, bod 18).

198 Z toho vyplýva, že členské štáty majú dobromyseľne spolupracovať pri akomkoľvek šetrení Komisie podľa článku 226 ES a poskytnúť jej na tento účel všetky požadované informácie (rozsudky z 11. decembra 1985, Komisia/Grécko, 192/84, Zb. s. 3967, bod 19, a z 13. júla 2004, Komisia/Taliansko, C-82/03, Zb. s. I-6635, bod 15).

199 Za týchto okolností treba uznať výhradu Komisie týkajúcu sa porušenia článku 10 ES.

200 S ohľadom na všetko uvedené, možno určiť, že:

— neprijatím všetkých potrebných opatrení na zabezpečenie správneho vykonania ustanovení článkov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 smernice si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených ustanovení,

— neodpovedaním na žiadosť o poskytnutie informácií o nakladaní s odpadom vo Fermoy v grófstve Cork z 20. septembra 1999 si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES.

O trovách

201 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Írsko na náhradu trov konania a Írsko nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Neprijatím všetkých potrebných opatrení na zabezpečenie správneho vykonania ustanovení článkov 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 smernice Rady 75/442/EHS z 15. júla 1975 o odpadoch, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 91/156/EHS z 18. marca 1991, si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených ustanovení.**

2. **Neodpovedaním na žiadosť o poskytnutie informácií o nakladaní s odpadom vo Fermoy v grófstve Cork z 20. septembra 1999 si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES.**

3. **Írsko je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy